מסמכים ותיעודים היסטוריים מארכיון

תשורה משמחת הנישואין של
שלום דובער ומרים שרה שיחיו **לאופר**
כ' שבט ה'תשפ"ד

עריכה:
שלום דובער לאופר

השתתפו בעריכה:
הרב מרדכי מנשה לאופר
הרב לוי יצחק שפרינגר
הרב משה לוי יצחק לאופר
הת' לוי אייזנבך

תודות:
הרב חיים שאול ברוק
הרב יוסף יצחק בלוי
הרב זלמן הלוי דוכמן
הרב ישראל אריה לייב לאופר
כולל חב"ד

עיצוב ועימוד: Ortas

ב"ה

פתח דבר

הננו מודים מקרב ולב עמוק לכל משפחתנו, ידידינו ומכרינו שיחיו, שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את הזוג שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

על יסוד הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע שחילק תשורה למשתתפים בחתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית נ"ע - מוגשת בכבוד למשתתפים בשמחתנו התשורה המוסגרת בזה.

התשורה כוללת מכתבים, מסמכים, צילומים ותעודות מארכיון רב שנים של ארגון 'כולל חב"ד'.

אנו תקווה שתשורה זו תמלא את ייעודה - חיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר, ושהתעוררות זו תעמוד לזכות הזוג הצעיר שיחיו להקים בית נאמן בישראל מיוסד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות ובחיים מאושרים בכל. ומשמחה פרטית זו נזכה במהרה לקיום היעוד ד"ושמחת עולם על ראשם", בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו בהתגלות מלכנו נשיאנו בקרוב ממש.

משפחת לאופר
אשדוד

משפחת גורדין
ביתר עילית

כ' שבט תשפ"ד, כפר חב"ד, ארץ הקודש

מבוא

סיפורו של 'כולל חב"ד'

כולל חב"ד הוא ארגון צדקה וחסד הוותיק ביותר שקיים בעולם. הרקע להקמתו מתחיל בעליית החסידים לארץ הקודש בראשות רבי מנחם מענדל מויטבסק. למרות רצונו העז להצטרף לעלייה, כב' קדושת אדמו"ר הזקן בעל התניא והשולחן ערוך ומייסד שיטת חב"ד נשאר ברוסיה כדי להנהיג את עדת החסידים[1].

היישוב החסידי שנולד בארץ ישראל התרכז במקומות הקדושים, תחילה בין חומות ירושלים, צפת וטבריה, ובהמשך בחברון. היישוב החסידי בארץ ישראל היה דל אמצעים כלכליים, במיוחד נוכח התנאים הקשים ששררו בארץ ישראל באותם הזמנים. לשם כך נוסד מה שיהפוך לימים לארגון 'כולל חב"ד', על מנת לתמוך בחסידים שחיים בארץ ישראל.

באגרות רבות[2] שנדפסו ב'אגרת הקודש' (מקבץ אגרות קודש של רבינו הזקן, שנדפסו אחרי הסתלקותו כחלק רביעי של ספר התניא) מופיעה בקשתו הנפשית של אדמו"ר הזקן מהחסידים לחסוך מפת לחמם כדי לחזק את היישוב החסידי בארץ ישראל.

ולפני כן: בעקבות מחלוקת שפרצה נפסקה העברת מעות ארץ ישראל לחסידי אדמו"ר הזקן שהתגוררו בחברון. בעקבות זאת התפצלו הקופות[3], ועבור חסידי חב"ד - שהיו באותה עת בחברון - ייסד אדמו"ר הזקן קופה מיוחדת.

לפי מחקרו[4] של הרב שלום דובער לוין, הספרן הראשי של ספריית אגודת חסידי חב"ד, שעסק רבות במחקר על 'כולל חב"ד' (ראשית בחוברות 'יגדיל תורה'[5] שערך בהוראת הרבי ולאחר מכן בספר 'תולדות חב"ד בארץ הקודש') - השם 'כולל חב"ד' לא נקבע בימי רבינו הזקן. לראשונה מופיע מעין שם זה בשנת תקפ"ז, אז נוסד באופן רשמי על ידי כ"ק אדמו"ר האמצעי.

בשנים הבאות שגשג ה'כולל' תחת מנהיגות נשיאי חב"ד לדורותיהם, ובאמצעות הגבאים והממונים שבכל דור שהיו מנכבדי חסידי חב"ד שבארץ ישראל.

---

1. ראה 'ספר התולדות אדמו"ר הזקן' ח"ב פרק יד. 'תולדות חב"ד בארץ הקודש' פרק א.
2. אגרות: ד, ו, ט, כא. אגרות נוספות באגה"ק עוסקות במצות הצדקה, אלא שלא נתפרש בהן שנכתבו בקשר למעות ארץ הקודש.
3. ראה ע' 73 תצלום מס' 56 - גלופה ששלחו חברי כולל חסידי פולין מירושלים לשר משה מונטיפיורי לכבוד ביקורו בארץ.
4. ראה 'תולדות חב"ד בארץ הקודש' ע' מ.
5. ראה ע' 45 תצלום מס' 33, מכתב הרבי למערכת 'יגדיל תורה' בארץ ישראל.

תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו פרח ה'כולל' והגיע לשיאים חדשים של פעילות, וגם בימינו ממשיך ה'כולל' להתפתח. כיום 'כולל חב"ד' אינו רק ארגון הצדקה הוותיק ביותר, אלא גם הגדול ביותר בארץ ישראל - תחת הנהלת הרב שלום שי' הלוי דוכמן, ומנהלו בארץ ישראל הרב מנחם מענדל שי' בלוי.

הרבי הראה בהזדמנויות רבות את חיבתו העצומה ל'כולל'.

אחד המכתבים הראשונים שכתב הרבי לאחר קבלת הנשיאות היה בפורים קטן תשי"א[6], ובו מתאר כי אחד המכתבים האחרונים שכתב כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ היה בקשה מהחסידים לתרום ל'כולל חב"ד'[7]. הרבי חזר על בקשת חמיו, ציטט מדבריו במכתב, ושטח את בקשתו הלבבית לתרום ולחזק את ה'כולל'.

קופת הצדקה, שנמצאת כיום בכל בית יהודי, היא המצאה של גבאי 'כולל חב"ד' בדורות עברו. הקופות חולקו בכל העולם, ומעות הצדקה שהצטברו בהן היו נאספות על ידי הגבאים.

בדורנו, קופת הצדקה היחידה שהייתה נוכחת תמיד על שולחנו של הרבי בחדרו הייתה הקופה של 'כולל חב"ד', והיא תמיד הוחלפה בקופה העדכנית ביותר שהונפקה על ידי ה'כולל'. בכל יום שבו נסע הרבי לאוהל חותנו אדמו"ר הריי"צ, היה הרבי תורם 100$ לקופה של 'כולל חב"ד'. וכפי שסיפר לי המנהל בארץ הרב מנחם מענדל שי' בלוי בראיון שקיימתי עמו בעבר:

"כשעבדתי בכולל חב"ד בניו יורק מספר שנים בשנים האחרונות שלפני ג' תמוז תשנ"ד - כל פעם שהרבי נסע לאוהל (וזה היה קורה לעיתים פעמיים בשבוע) - הוא תרם 100$ לכולל חב"ד! מדובר כאן על כספו הפרטי של הרבי! הקופה היחידה שהייתה מונחת על שולחנו של הרבי הייתה הקופה של ה"כולל". אני הייתי אחראי במשרד על גיוס הכספים ואני זוכר שאחת לכמה חודשים היו מצלצלים מהמזכירות כדי שנבוא לרוקן את הקופה שהרבי מילא ונביא על כך קבלה. אכן, ה'כולל' הוא לא עוד בית חב"ד".

עבור אירועי גיוס תרומות כתב הרבי מדי שנה[8] מכתבים המוקירים את התרומה ל'כולל'.

ביוזמת הגאון החסיד רבי אברהם חיים נאה זצ"ל פרסמו גבאי ה'כולל' את 'לוח כולל חב"ד'[9] - לוח שנה הכולל מנהגי חב"ד, תאריכים מיוחדים והערות. הרבי ייקר מאד את הלוח, ביקש לבצע בו תיקונים[10] ושמר עותקים ממנו קרוב אליו.

• • •

6. ראה ע' 21 תצלום מס' 13 - תצלום המכתב שכתב הרבי בפורים קטן תשי"א.
7. ראה ע' 19 תצלום מס' 11 - תצלום מכתב הרבי הריי"צ.
8. ראה ע' 46 תצלום מס' 34 - המכתב ששלח הרבי ל'דינר' של שנת תשמ"א.
9. ראה ע' 82-81 תצלומים 66-65 - תצלומים נדירים של לוח ה'כולל' לשנת תרפ"ו.
10. ראה 'מבית הגנזים' ע' רנב-רנג. 'פרדס חב"ד' גליון 16 ע' 19.

בארכיון 'כולל חב"ד' בירושלים מצויים מסמכים רבים ונדירים. רובם קשורים בפעילות ה'כולל' ממאה השנים האחרונות ואף מלפני כן.

קיבלנו אפוא את רשות ה'כולל' להשתמש בצילומי המסמכים המיוחדים כדי לתאר את עוצמתו, חשיבותו ופעילותו. מתוך אוצר המסמכים שבארכיון בחרנו מסמכים בעלי חשיבות מיוחדת, והם מרכיבים את החוברת שלפניכם. צילומי המסמכים מדברים בעד עצמם, ולא נדרשנו להוסיף לצידם אלא מילים מועטות המבארות רקע או נותנות הסבר לתמונה או למסמך. במקרים מסויימים הוספנו את הפענוח המלא של המסמך.

החוברת כוללת תגליות רבות, החל מן העובדה שהרבי נשיא דורנו העביר ואף ריכז תרומות עבור ה'כולל'[11] לפני הנשיאות בראשית שנות ה'ש"ת; המשך בכך שפעל למען אשר חברי חברת התהלים של ה'כולל' יתפללו עבור בני משפחתו[12]; וכן צילומים ממכתבי רבותינו נשיאינו אשר מתפרסמים כאן לראשונה.

כתוספת נכללו בחוברת מכתבי חסידים, מודעות ותמונות מעניינים מתוך הארכיון (לאו דווקא בעלי קשר ישיר לפעילות ה'כולל'), שאף הם רואים כאן אור לראשונה.

תודתי נתונה לכל אלה שטרחו וסייעו בהכנת החוברת. לשליח במושבה כנרת ש"ב הרב יוסף יצחק שי' בלוי על הסיוע בהשגת החומר; לאנשי הכולל ובעיקר הרב זלמן שי' דוכמן על מתן האישור לשימוש בחומרי ארכיון הכולל; ולכל אלה שטרחו ועמלו בהגהת החומר.

חוברת זו מוגשת לכם כתשורה צנועה בתודה ובהוקרה על השתתפותכם בשמחת החתונה שלנו.

שלום דובער לאופר
כ' שבט תשפ"ד, כפר חב"ד

11. ראה ע' 31-29 תצלומים 21-18 בהם מופיע שמו של הרבי כתורם וכמרכז תרומות.
12. ראה ע' 27 תצלום מס' 17 בו מופיעים שמות בני משפחת הרבי בדף השמות של 'חברת תהלים העולמית'.

קופת הצדקה של 'כולל חב"ד' מונחת על שולחנו
של הרבי לצד לוח הכולל, ביחידות הרבנים
הראשיים לישראל, ל מר-חשוון תשמ"ד

The Living Arch

HABAD

שער ראשון

כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ

א

בית רומנו בחברון הוא בית גדול שנקנה על ידי העשיר היהודי מרקאדו רומנו שעלה מטורקיה על מנת לבנות ארמון ליד נחלת האבות בעיר חברון. לאחר פטירתו מכרוהו בניו לכב' קדושת אדמו"ר מוהרש"ב, וה'קושאן' (רישום הנכס בטאבו הטורקי) נעשה על שמו. לאחר הסתלקותו עבר הנכס להיות רשום על שם כ"ק אדמו"ר הריי"צ, וביו"ד שבט תרפ"ב העביר הרבי הריי"צ נכס זה להיות רשום על שמו של הרב שלמה יהודה לייב אליעזרוב מנהל כולל חב"ד. אגרת זו נדפסה גם ב'אגרות קודש' אדמו"ר הריי"צ (ח"א אגרת קה). להלן תצלום האגרת בכתב-יד-קדשו של אדמו"ר הריי"צ מתוך ארכיון הכולל[1]:

ב"ה

הנני בזה למלאות ידי ש"ב הרב ר' שלמה יהודא ליב שי' אליעזעראוו, בכל תוקף עוז דין ישראל, וכחוק הממלכה, בדבר הנחלה אשר לנו, בעיר חברון, אשר קנינו מהאדון רומאנו ועוד. עפ"י תוקף ואישור - קושַאן - הממשלה, ושטרי מכירות מאושרים מאת כבוד הרבנים, יחיו ובד"צ. והנני ממלא את ידו ליקח הנחלה הנזכרה בידו, להנהיגה, לתקנה, לגבות שכירות הבתים, עד עתה, לגבות הוצאות התיקונים, ולדרוש היזיקת [= היזיקות, כלומר: תביעות מי שיזיק את הנחלה] הכל כחוק, לפַנות ולשלוח השכנים הדָרים בה עתה, הן אנשים פרטיים, הן בתי מוסד, איזה שיהיו, גם בתי מוסדי הממשלה איזה שתהי', ועפ"י תוקף תעודה זו, כחוק. ידו כידי וחתימתו - כחתימתי, אשר יכתוב ויחתום בשמי, כל המיני ניירות בכל המיני נוסחאות, ניירות של תביעה, בקשה, ואזהרה, לקבל כל המיני כספים של שכירות, תיקונים, קנסים, והוצאות. לשלם כל המיני מסים וארנונית, שכירת אנשים, וכל המיני הוצאה כחוק. לקבל כל המיני תעודות הנוגעים לנחלה זו, העתקות הקושַאן, שטרי המכירה, וכל האפשרי במין זה. ובכחו ליתן תעודה כחוק לאחר במקום שאינו יכול לעשות בעצמו, וידו כידי בכל הנוגע לנחלה זו בלי שום מעצור והגבלה כחוק.

היום יום רביעי בשבת עשרה בחודש שבט ה"א תרפ"ב פה רוסטוב דאן

נאום יוסף יצחק שניאורסאהן.

1. עוד בעניין בית רומנו ראה בע' 69 צילום מס' 55.

1

ב

הנהלת כולל חב"ד מכריזה לקראת י"ב תמוז תרפ"ח על "יום הילולא רבא" ומודיעה לציבור על קביעת חג הגאולה של אדמו"ר מוהריי"צ לדורות.

בעזהי

בית ועד הכללי לצרכת הרטבעהין דבויל חב"ד בארה"ק

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו!

ממעם רבני וגאוני אנ"ש מובי וראשי קהלות־הקודש אשר בכל ערי אדה"ק נקבע היום השנים־עשר לחדש תמוז, יום־ השנה לחתשועה והפורקן הגדולה שנעשה לנו בגאולתו ופדות נפשו של הגאון הצדיק הקדוש, כ"ק אדמו"ר

רבי יוסף יצחק שניאורסאהן שליט"א

מידי יהים מרשיעי־בית ליומא הלולא רבא.

ביום זה, יתאספו כל בני אנשים בבתיהם קדישא, לשאיבת חלל והתחלחלות, צור ישראל וגואלו אשר הפליא לנו את חסדי מעלה מעלה, וחלץ צדיק מצרות, משני אויות ומשחתות בפרים ובשרים, ואמתן אחות שהוא רעלמא דיתחא.

ביום זה, התמים מסירת־נפשו הקבועה של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א וחתן נפשו התמידה על קדושת התורה וומסורת אבות, למסך למשפיו לכל אחינו אנ"ש, להתעמיד בהתעמידות קדיש, ללמוד מסעיפי תקדושים, ולקבל בדרכיו, אורחא דמהימנותא.

ביום זה, יעשה כו בני אחד מאנ"ש את חשבון נפשו מעלמא, וחשב עם קונו מה פעל כל אחד להוסיף בתורה ובעבודה בקודש; מה עשה להגדת כל הקדוש המקדשים קדושת חיזוק;

ביום זה, יתעוררו נפשי אש קודש חכמוסים וגנוזים במעמקי הנשמה היהודית הקדושה, חזי לשלהבת דת מהודה, אשר תאיר את כל בית ישראל בתורה והאמונה של תחיה וקיום מצוותיה ובהתעוררות חדשה ומשמשה לכולנו חבורה, רשומתנו עמוקה בלבות לשמי התורה, החשבים לשני ה' באהדות כרעון כ"ק אדמו"ר שליט"א, וברעון אמונתו רבותיו הקדושים והטהורים, מסרי הכולל, וכתם חנן עלינו וגל כל ישראל אמן

חזקו והתחזקו בעד תורתנו, עמנו, וארצנו;

ובמהרה תתגשם עלינו שמחי ה' וחיים לשאלתנו נאולה שלמה בב"א

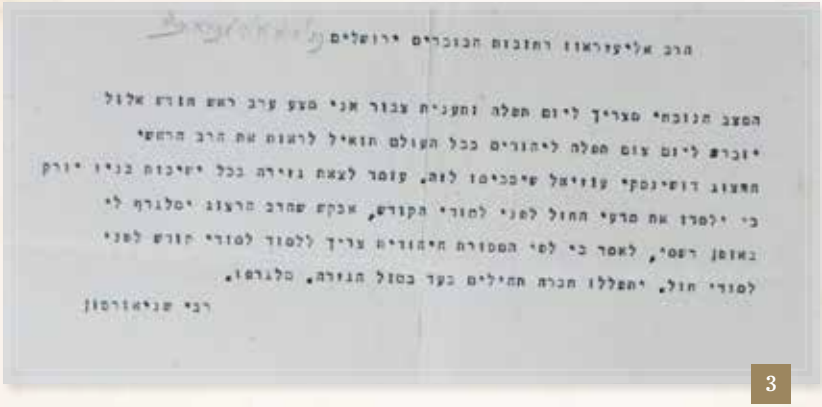
הנהלת כולל חב"ד בארה"ק

"נתקבל ביום א' ה' מנחם אב תש"ב"

"הרב אליעזראוו רחובות הבוכרים ירושלים.

המצב הנוכחי מצריך ליום תפלה ותענית צבור. אני מציע ערב ראש חודש אלול יוכרז ליום צום תפלה ליהודים בכל העולם תואיל לראות את הרב הראשי הרצוג דושינסקי עוזיאל שיסכימו לזה. עומד לצאת גזירה בכל ישיבות בניו יורק כי ילמדו את מדעי החול לפני לימודי הקודש, אבקש שהרב הרצוג יטלגרף לי באופן רשמי, לאמר כי לפי המסורת היהודית צריך ללמוד לימודי קודש לפני למודי חול. יתפללו חברה תהלים בעד ביטול הגזירה. טלגרפו.

רבי שניאורסון".

3

ד

ב"ה ט"ז שבט חצרת

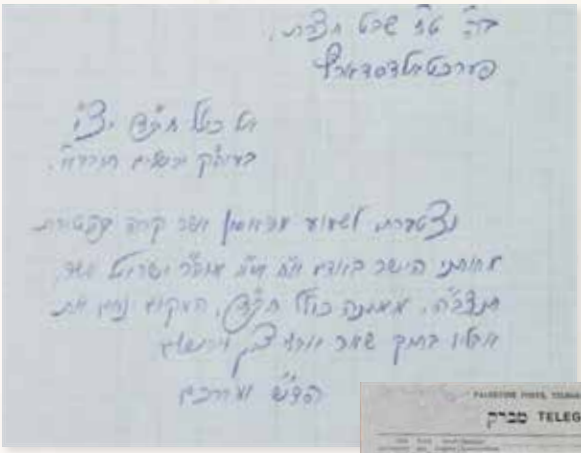
פערכטאלדסדארף

אל כולל חב"ד יצ"ו

בעיה"ק ירושלים תובב"א

נצטערתי לשמוע מהאסון אשר קרה בפטירת מחותני הישר באדם וו"ח אי"א מוה"ר ישראל אשר[2], תנצב"ה, ממונה כולל חב"ד, המקום ינחם את אבליו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

הד"ש ומברכם

4

2. ר' ישראל אשר ליבא. ראה אודותיו - 'תולדות לוי יצחק' מהדורת תשע"ח ח"א ע' 227 הערה 159. נזכר גם להלן במסמכים: ל"א, ל"ד, מ"ב.

ה

"בשעה תשע וחצי ראינו את ירושלים, וקרענו את בגדינו וברכנו ברכת דין אמת"

כותב כב' קדושת אדמו"ר מוהריי"צ ביומנו על הרגע בו הגיע לירושלים, ביום חמישי ב' אב תרפ"ט. בתחנת הרכבת המתינו לו המונים והריעו כשחזו במראה פניו הקדושים.

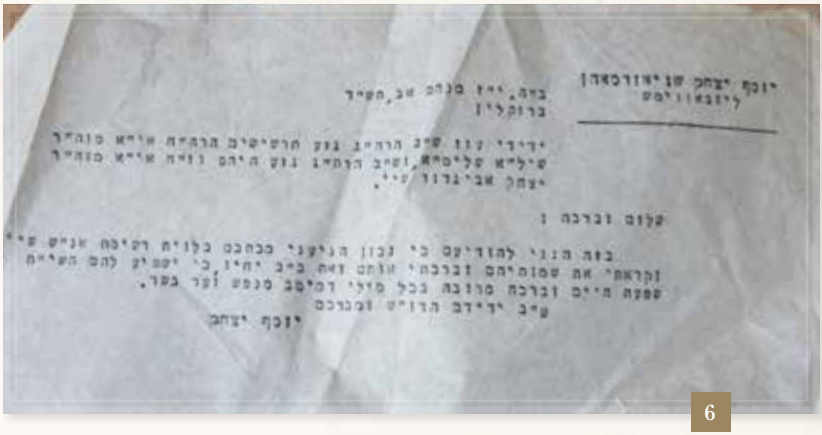
מודעה זו התפרסמה[3] על ידי כולל חב"ד והכריזה על קבלת הפנים הצפויה להיערך לרבי בתחנת הרכבת. המילים מדברות בעד עצמן[4].

5

3. תוכנה נדפס לאחמ"כ גם ב"יומן רשמי בקורי כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש בארץ ישראל" (גליצנשטיין, תרפ"ט) ע' כב.
4. להרחבה ראה "מסע הרבי בארץ הקודש" פרק ז.

הרבי הריי"צ מאשר קבלת מכתב ממנהלי הכולל
הרב אליעזראוו והרב יצחק אביגדור אורנשטיין.

6

בשני המכתבים הבאים הרבי הריי"צ מאשר להקים קרן גמילות חסדים
על ידי כולל חב"ד שתיקרא בשם "קרן נחום דוב דענבערג".

7

8

9

ביום חג הגאולה י"ג תמוז תש"ח שלחו חברי 'חברת תהלים העולמית' מיסוד כולל חב"ד את ברכותיהם והשתתפותם בשמחת הגאולה אל כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ.

10

ט

ביום כ"א טבת תש"י, שמונה עשר יום לפני הסתלקותו, כתב הרבי הריי"צ מכתב ובו בקשה מקרב לב לסייע בממון להחזקת כולל חב"ד בארץ הקודש. אגרת זו נדפסה גם ב'אגרות קודש' אדמו"ר הריי"צ (ח"י אגרת ג'תרעח). להלן תצלום האגרת המקורית, מתוך ארכיון הכולל.

RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
BUCKMAN 4-2000

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, כ"א טבת תש"י
ברוקלין.

אל ידידינו אנ"ש די בכל אתר ואתר,
ה' עליהם יחיו.

שלום וברכה!

חבת יתירה גדולה וקדושה נודעת לי אל כולל חב"ד למבצעין אשר יסדו חוד כ"ק רבינו אדמו"ר הזקן ונתקללת"ח ובנ"ם וי"ץ, ואשר כמש מסר נפשו הקדושה ומסורה להעמידו על בסיס מכונן, ואחריו כ"ק רבותינו הקדושים זצוקללת"ח ובנ"ם וי"ץ, אשר שמשו בנשיאות הכולל חב"ד בכל דור ודור מסרו את נפשם על החזקתו וקיומו של הכולל הקדוש.

בשעה קשה זו אשר באמ"ת ה'. עומד הכולל חב"ד בפני חובות, הפקידים והרכים נוספים מונדלים ביותר, והרושים אפצעים רבים.

כל אחד ואחד מאנ"ש, עליו החובה לזכור בכל עת ובכל שעה כי מצות צדקה הרמבצע"ן שאנו מצווים עליה מפי כ"ק רבותינו הקדושים זצוקללת"ח ובנ"ם וי"ץ, היא חובת גברא של כל איש ואשה, ותיא נוהגת בכל מקום ובכל זמן וקבועה לדורות, ואף ברכות הקדש המיועדות מפי כ"ק רבות"ק זצוקללת"ח ובנ"ם וי"ץ לכל מחזיקי הצדקה המקודשת הזאת, קבועה וקיימת לנצח.

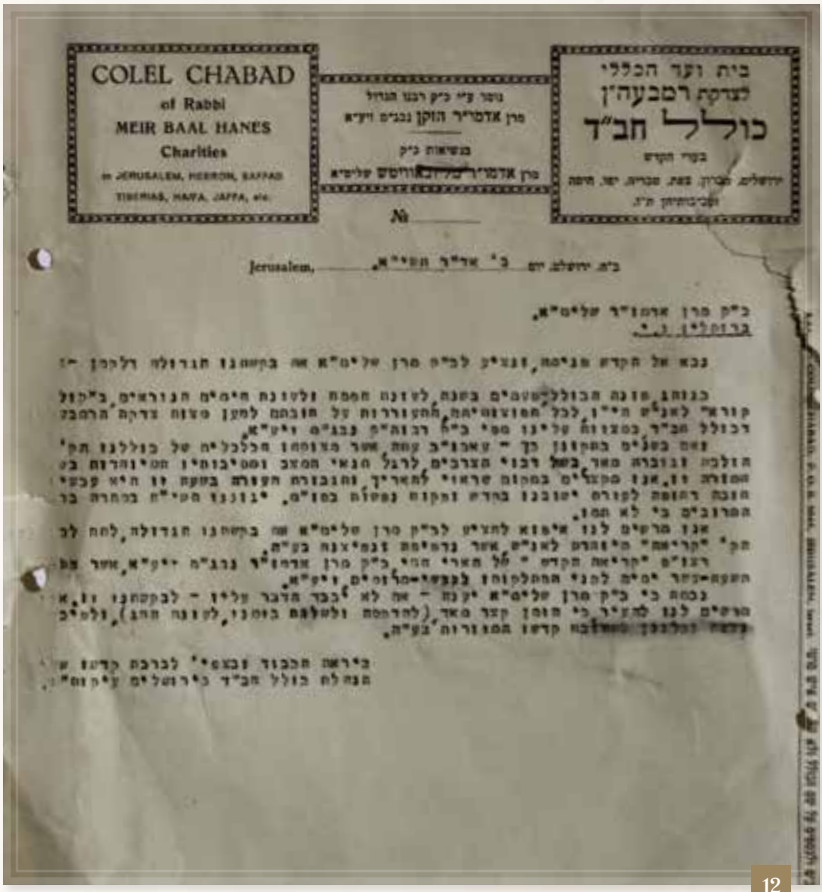
ובכל לשון של חבת ובקשה תנני אזנה בזה בקריאתי הנדולה אל כל אנ"ש לכל תפוצותיהם, להנכיר את מחויבים לעזרת נוללנו הק', להחזיק באו"א שופר-הרמבצע"ן של כולל חב"ד בניהו ולסעול ולהסעיל את המקורבים למען מצות הצדקה הנדולה והקדושה הזאת. כל נבאי הכולל וכל חבריו, כל הנדיבים וכל ידידינו אנ"ש בכל מקומותיהם, יתנו את דעתם להוכחם הנדולה בשעה זו לכוללנו הק', ויוסיפו אומץ רב מעלים מוכרים ועזרה מורחבת ומונדלת נלחת לכוללנו הק' את האשרות למלא את תפקידו.

ובזכות זאת יתברכו כל העוסקים והמעשים הם ובני ביתם ויהיו בכל הדרוש להם בנשם וברוחם.

ידידם הדורש שלומם ומברכם

ו

כשלושה שבועות לאחר קבלת הנשיאות, פנו חברי הנהלת 'כולל חב"ד' אל הרבי בבקשה שיאות לכתוב "קריאה" מיוחדת לאנ"ש לתרום לכולל.

COLEL CHABAD
of Rabbi
MEIR BAAL HANES
Charities
in JERUSALEM, HEBRON, SAFFAD
TIBERIAS, HAIFA, JAFFA, etc.

בית ועד הכללי
לצדקה רמבעה"ן
כולל חב"ד
בעיר הקדש

Jerusalem,

12

יא

בפורים קטן תשי"א, כחודש לאחר קבלת הנשיאות - כותב הרבי מכתב לאנ"ש די בכל אתר ואתר, בהתאם לפניית הנהלת הכולל, ובו הוא חוזר על בקשת חמיו לסייע לכולל חב"ד בארץ הקודש ואף מצטט ממכתבו. המכתבים הללו נדפסו ב'אגרות קודש', אך כאן הם מופיעים בצילומם המקורי כפי שנמצאו בארכיון כולל חב"ד.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Office Address
Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ב"ה, פורים קטן, ה'תשי"א
ברוקלין

אל ידידינו אנ"ש
די בכל אתר ואתר
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

כולל חב"ד רמבע"ן, אשר יסדו הור כ"ק רבינו אדמו"ר הזקן זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע ובספו בספירות נפש. ואחריו הור כ"ק רבותינו הקדושים זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אשר שמשו בנשיאות הכולל חב"ד בכל דור ודור התאמצו ביותר בהחזקתו וקיומו— נמצא בשנים האחרונות במצב קשה.

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר, בין שאר דברי קדשו, בקריאתו האחרונה, בעלמא דין, לפען הכולל, י"ט יום קודם הסתלקותו:

"כל אחד ואחד מאנ"ש, עליו החובה לזכור בכל עת ובכל שעה כי מצות צדקה הרמבע"ן שאנו מצווים עלי' מפי כ"ק רבותינו הקדושים זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע. היא חובת נברא של כל איש ואשה, והיא נוהגת בכל מקום ובכל זמן וקבועה לדורות. ואף ברכות הקדש המיועדות מפי כ"ק רבותי"ק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע לכל מחזיקי מצדקה המקודשת הזאת, קבועה וקיימת לנצח".

בטח הדברים דברי קודש אלו על לבות אנ"ש שי', ולא באתי בזה אלא לזרז למהירים ולהעדשה להעלות בקודש, אשר אלו שמאירות סיבה שתהי', אין עדין בכיסם שיור רמבע"ן כולל חב"ד יזדרזו להביאו ולקבעו בביתם. וכל מחזיקי שיורות הרמבע"ן כולל חב"ד ונבאי הכולל, חבריו עושיו ומעשיו, כל אחד ואחת מהם, יוסיף אומץ בעזרתו לכולל חב"ד, בכדי שיוכל הכולל למלא תעודתו ומשקיריו מתאים לדרישת השעה.

וגרולה צדקה זו לעורר חסדים עלונים להמשיך לכל אחד ואחת מעושי' ברכות מאליות, להתברך הם ובני ביתם שיחיו, בכל הדרוש להם בגשמיות וברוחניות.

בברכת

יב

מכתבי כולל חב"ד הממוענים לכ"ק אדמו"ר הריי"צ.

CONGREGATION
COLEL CHABAD
JERUSALEM
כולל חב"ד
בארצות הקודש
M. Sh. P. O. Box 46
Mr.
Rabbi J. J. Schneersohn
Erste Weidendamm 10/5
Riga
Latvija

CONGREGATION
COLEL CHABAD
JERUSALEM
כולל חב"ד
בארצות הקודש
M. Sh. P. O. Box 46
Mr.
Rabbi J. J. Schneersohn
Erste Weidendamm 10/5
Riga

operty of Colel Chabad. For more information contact colelchab[illegible]rg

יג

"יתומים היינו ואין אב" - הנהלת כולל חב"ד מכריזה בשם אנ"ש חסידי חב"ד
על הסתלקותו של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ ביום שבת-קודש י' בשבט תש"י.

יתומים היינו ואין אב!

אבינו-נשיאנו הגדול, כבוד קדושת אדמו"ר מורנו ורבנו, אור אורן של ישראל,

האדמו"ר מליובאוויטש

מרן יוסף יצחק שניאורסאהן ע"ז

נתכבש בישיבה של מעלה

ביום ש"ק פ' בא, י' בשבט.

וכל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ד'

בשם כל אנ"ש חסידי חב"ד.

הנהלת כולל חב"ד ירושלים

Property of Colel Chabad. For more information contact colel@chabad.org

15

יד

ביטאון "הקול" של פועלי אגודת ישראל, מיסודו של הרה"ח אוריאל צימר ע"ה[5], מודיע על הסתלקותו של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ.

הקול

נסתלק אדמו"ר מליובאוויטש

16

5. אודותיו ראה ב"אגרות חסיד", תשורה משמחת הנישואין, לאופר, תשע"ד. וכן להלן עמ' 44.

שער שני

ב"ק אדמו"ר נשיא דורנו

טז

במסמך מיוחד שנמצא בארכיון תחת הכותרת "רשימת החברות והחברים להתברך מחברת תהלים העולמית בירושלים עיה"ק, הושענא רבה, תש"ג." מופיעים בראש הרשימה בני משפחתו הקרובה של הרבי וכן הרבי בעצמו:

"לוי יצחק בן זעלדע רחל" [=אביו של הרבי], "חנה בת רחל" [=אמו של הרבי], "מנחם מענדל בן חנה" [=הרבי], "חיה מושקא בת נחמה דינה" [=הרבנית חיה מושקא רעייתו של הרבי], "דובער בן חנה" [=אחיו של הרבי][6], "ישראל אריה ליב בן חנה" [=אחיו של הרבי].

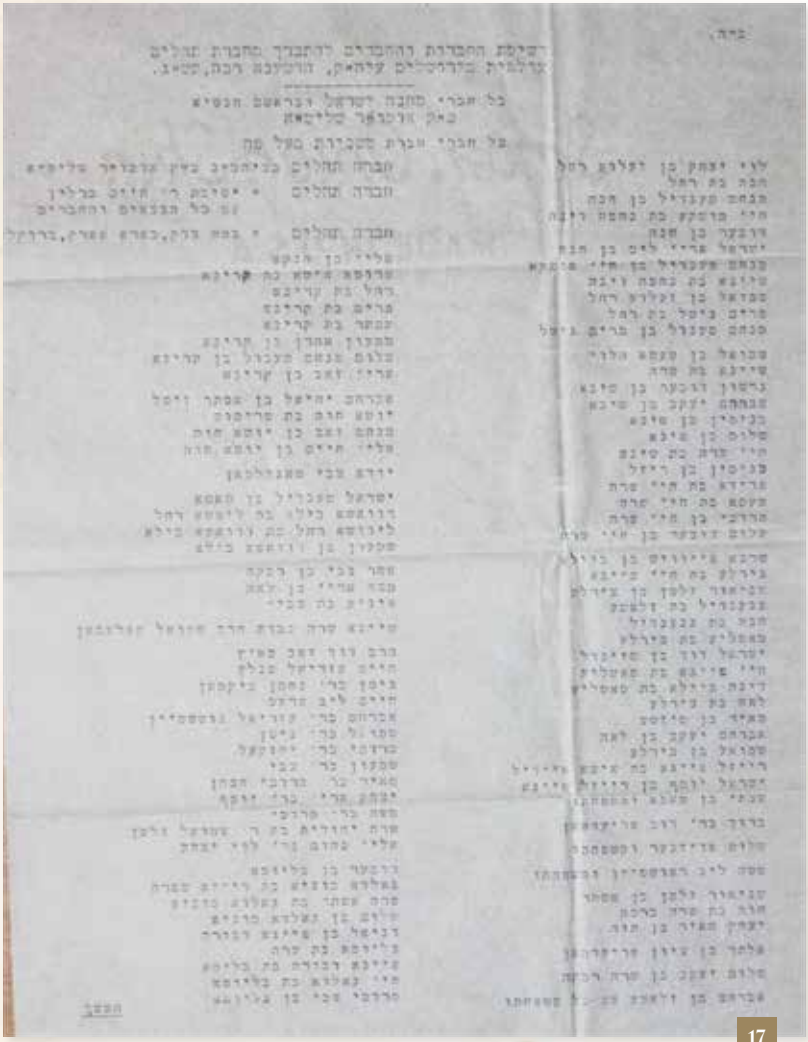
בהמשך מופיעים שמות קרובים נוספים של הרבי:

גיסו הרב מ"מ הורנשטיין, גיסתו הרבנית שיינא בת אדמו"ר הריי"צ[7], דודו הרב שמואל שניאורסון, רעייתו[8] ובנם.

את חברת התהלים העולמית שעל ידי כולל חב"ד יסד הרבי הריי"צ בשנת תש"ב להסרת "חבלי משיח". נראה כי הרבי עצמו ביקש שיתפללו עבור בני משפחתו וכן הרים תרומה לחברת התהלים שע"י כולל חב"ד.

---

6. באותה עת כבר לא היה ר' דובער בין החיים. הוא נרצח כשנה קודם לכן על ידי השלטון הנאצי, ה' יקום דמו. אלא שהדבר נודע רק מאוחר יותר.
7. אף היא לא היתה אז בין החיים. נרצחה ביום ב' דר"ה תש"ג. ה' יקום דמה.
8. אף היא לא היתה אז בין החיים. נפטרה בי"ט כסלו תש"א.

17

טז

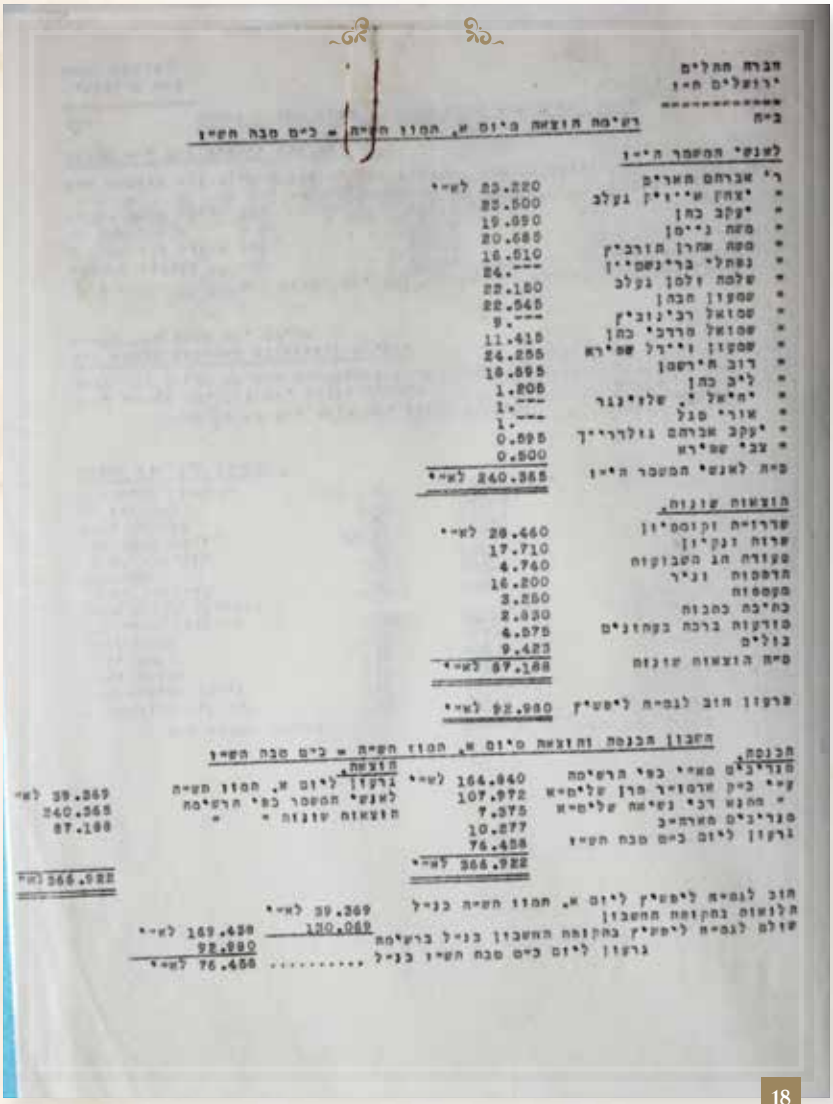
במסמכים של ארגון 'כולל חב"ד' מופיע שמו של הרבי מספר פעמים כחתנו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ ברשימת התורמים.

פעם אחת במסמך של 'חברת תהלים ירושלים ת"ו' במסגרת "רשימת הוצאה מיום א' תמוז תש"ה - כ"ט טבת תש"ז": "ע"י חתנא דבי נשיאה שליט"א - 7.375".

ובמסמך נוסף של החברה מאותו תאריך ותחת אותה מסגרת, המרכז את התרומות שהגיעו ממספר גורמים, בא פירוט של אותו הסכום: "הכנסה ע"י חתנא דבי נשיאה הרב הגאון מוהרמ"מ שניאורזון שליט"א... ס"ה הכנסה ע"י חתנא דבי נשיאה...".

במכתב של הרבי הריי"צ אל הנהלת כולל חב"ד מיום ר"ח אדר ראשון תש"ג מונה הרבי הריי"צ רשימה של תרומות שנתקבלו עבור הכולל. כל השמות מתחילים בתואר ר', בין השמות מופיע בתואר שונה "הרב ר' מנחם מענדל שניאורסאהן".

במכתב מר"ח מנ"א תש"ב מופיעה תרומת "הכבודה פלונית אלמונית" - "(ע"י הרה"ג רמ"מ שניאורסאהן)".

חברת תהלים
ירושלים תי"ו

בית

רשימת הוצאות פ"ום א', תחזוק תשי"ח = כ"ם מנה תשי"ז

לאנשי המשמר ת"י"ו

ר' אברהם מאירס	25.220 לא"י
" יצחק ש"י"ן נעלב	23.500
" יעקב כהן	19.890
" משה ג"י"ן	20.685
" משה אהרן תורב"ץ	16.810
" נפתלי ברי"נשט"י	24.---
" שלמה זלמן נעלב	22.180
" שמעון חבהן	22.548
" שמואל רב"נוב"ץ	9.---
" שמואל מרדכי כהן	11.415
" שמעון י"ירל שפ"רא	24.255
" רוב ח"רשון	10.895
" ליב כהן	1.808
" י"ח"אל י. שלו"נגר	1.---
" אורי פנל	1.---
" יעקב אברהם גולדרי"ך	0.895
" צבי שפ"רא	0.500
סה"כ לאנשי המשמר ת"י"ו	240.365 לא"י

הוצאות שונות,

שרות וקומפ"ון	28.460 לא"י
שרות נקי"ון	17.710
מעודת הר השבוקות	4.740
תדפוסות וני"ר	16.200
מקפות	
כח"כת כתבות	3.250
מזרקות ברכת בקתונים	2.830
בולים	4.875
סה"כ הוצאות שונות	9.425
	87.188 לא"י

ערון חוב לנמ"ח ליש"ץ 82.980 לא"י

חשבון תכנסה והוצאה פ"ום א', תחזוק תשי"ח = כ"ם מנה תשי"ז

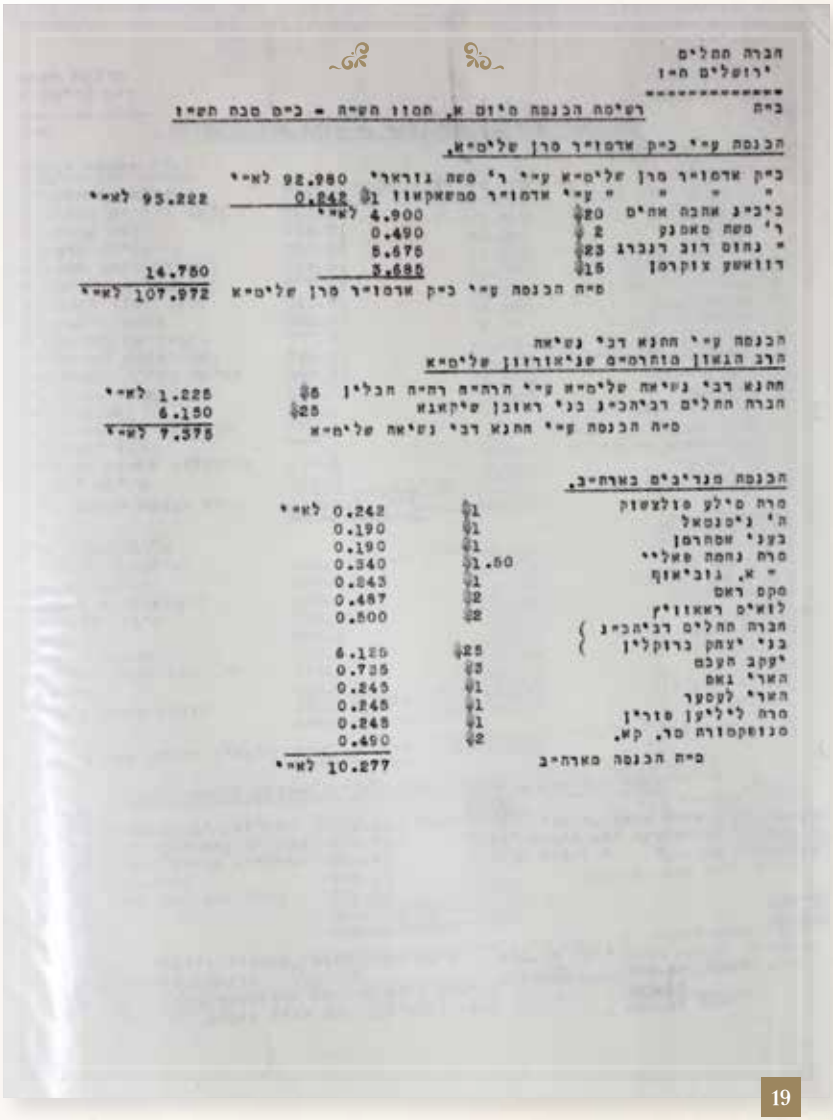
תכנסה,

מנדי"ם מא"י בפי תרשי"מ	164.840 לא"י	
ע"י כי"ק אדמו"ר מהר שליט"א	107.972	
" תמנא רב' נשיאת שליט"א	7.375	
מנדי"ם מארצ"ב	10.277	
ערון ליום כ"ם מנה תשי"ז	76.458	
	366.922 לא"י	366.922 לא"י

הוצאה,

ערון ליום א' תחזוק תשי"ח		39.369 לא"י
לאנשי המשמר כפי תרשי"מ		240.365
הוצאות שונות "		87.188

חוב לנמ"ח ליש"ץ ליום א' תחזוק תשי"ח בנ"ל 39.369 לא"י
שולם לנמ"ח ליש"ץ בחקופה המשבון בנ"ל ברשימה 130.069
169.438 לא"י
ערון ליום כ"ם מנה תשי"ז בנ"ל 82.980
76.458 לא"י

חברת תהלים
ירושלים תו"ו

בית רשימה הכנסה סיום א, תסוז תשיח - בית סבה תשיו

הכנסה ע"י בית אדמו"ר מרן שליט"א.

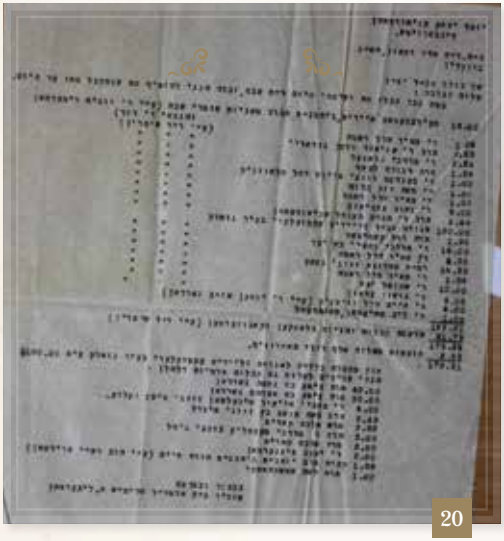
בית אדמו"ר מרן שליט"א ע"י ר' משה גזראי		92.980 לא"י	
" " " ע"י אדמו"ר מטשקאוו	$1 0.242		93.222 לא"י
כיבוד אחד אחים	$20 4.900 לא"י		
ר' משה מאסנע	$ 2 0.490		
" נחום דוב רענרג	$25 6.676		
רוזשע צוקרמן	$15 3.685		
		14.750	
סיה הכנסה ע"י בית אדמו"ר מרן שליט"א			107.972 לא"י

הכנסה ע"י חנוא דבי נשיאה
הרב הגאון מוהרמ"מ שניאורזון שליט"א

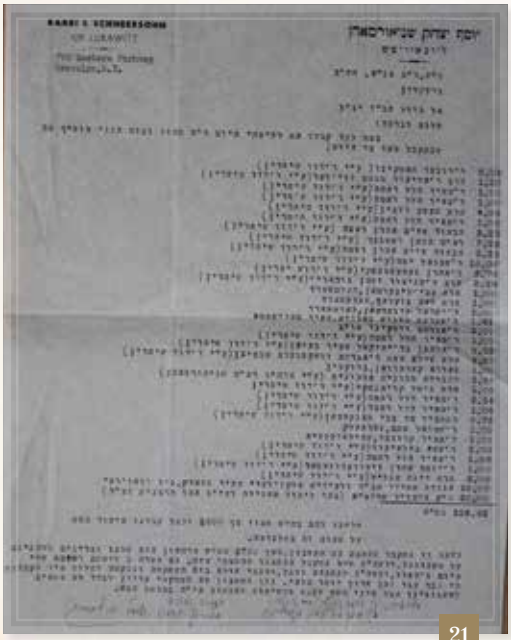
חנוא דבי נשיאה שליט"א ע"י הרחיה רחיה חבלין	$5	1.225 לא"י	
חברת תהלים ביהכ"נ בני ראזבן שיקאגא	$25	6.150	
סיה הכנסה ע"י חנוא דבי נשיאה שליט"א			7.375 לא"י

הכנסה מנדיבים בארה"ב.

מרת סילע סולצשוק	$1	0.242 לא"י	
ה' ניסנסאל	$1	0.190	
בעני אסחרסן	$1	0.190	
מרת נחמה שאלי"	$1.60	0.340	
" א. גוביאזף	$1	0.243	
מקס ראס	$2	0.487	
לזאים ראזוויץ	$2	0.500	
חברת תהלים ביהכ"נ			
בני יצחק נרוקלין	$25	6.125	
יקב העלם	$3	0.735	
הארי זאם	$1	0.245	
הארי לעסער	$1	0.245	
מרת ליליען פוריז	$1	0.248	
סנזסקסורת סר. קא.	$2	0.490	
סיה הכנסה מארה"ב		10.277 לא"י	

20

21

ד

המחאה בכתב ידו ובחתימתו של הרבי על סך $25 עבור כולל חב"ד.

M. SCHNEERSON

No.

19

1-315
260

Pay to the Order of Gemach Colel Chabad

$ 25 00/100

Twenty-Five and 00/100 DOLLARS

National Bank of North America

M. Schneerson

⑆026003151⑆ 002 3⑈090 2⑈8⑈

22

חי

לפנינו שורת מברקים אשר נוסחו ונחתמו על ידי כ"ק הרבי נשיא דורנו, בשנים שלפני קבלת הנשיאות ולאחריה. הנה פענוחם:

1. ז' סיוון תש"י: "בבקשה למסור לאנ"ש ברכת קבלת התורה בשמחה ובטוב לבב בפנימיות, חתני דבי נשיאה, שמריהו, מנחם".

2. במברק שהתקבל ביו"ד שבט תשי"א עליו חתום הרבי, נכתב כך: "רבי [עזריאל זעליג] סלונים, ירושלים ישראל. ביום ההילולא בפרט נעמוד הכן אתם ואנו כולנו להתחזק באילנא דחייא על ידי אהבת השם, אהבת התורה, אהבת ישראל, דכולא חד. ועשיה לעילא. ולקבל ברכות הוי' שיעורר עלינו כולנו נשיאנו בעל ההילולא. בברכה, מנחם שניאורסאהן. מטובו למסור הנ"ל לכל אנ"ש"[9].

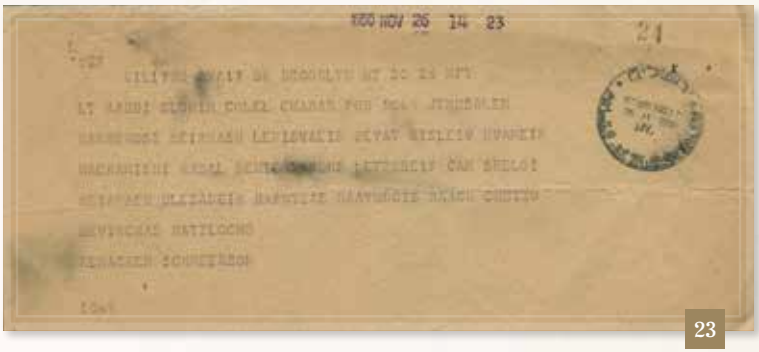
3. במברק מוקדם יותר, מי"ז כסלו תשי"א: "רבי סלונים, כולל חב"ד. בַּקָּשָׁתִי מאנ"ש להתוועד בי"ט כסלו ובנר החמישי הבע"ל, בהשתדלות לצרף גם שלא מאנ"ש ולסדר הפצת מעיינות דא"ח חוצה. בברכת הצלחה, מנחם שניאורסאהן"[10].

4. י"ב תמוז תשט"ז: "כולל תורת אמת, צמח צדק, צעירי נשי ובנות אנ"ש, ירושלים, ישראל. התוועדות חסידותית שמחה ופעילה בהצלחה. מנחם שניאורסאהן"[11].

5. י"ג אדר ב' תשכ"ב: "בטח ינצלו השעות שנשארו לתגבורת התעמולה למשלוח מנות ולמתנות ולהבפועל ויעוררו אחרים. פורים שמח והתוועדות פעילה. מנחם שניאורסאהן"[12].

9. יצויין כי מברק בנוסח זה נשלח לעוד מאנ"ש באותו היום - ראה ספר "בא כח" ע' עא.
10. מברק בנוסח זה נשלח לאנ"ש בכל מרחבי תבל - ראה ימי בראשית ע' 313. אגרות קודש חכ"א אגרת ז'תתסז.
11. מברק בנוסח זה נשלח לאנ"ש בכל מרחבי תבל - תורת מנחם חי"ז ע' 32.
12. מברק בנוסח זה נשלח לאנ"ש בכל מרחבי תבל - תורת מנחם חל"ג ע' 165.

23

24

PALESTINE POSTS, TELEGRAPHS & TELEPHONES

מברק TELEGRAM تلغراف

11

This form must accompany any enquiry respecting this Telegram

Service
Instructions
Handed in at

Received at

To

= RLT RABBI ELIEZEROV RECHOV HAHOMAIN JERUSALEM =

= PLEASE SEND BY AIRMAIL DETAILED INCOME ACCOUNT OF COLLECHBAD FROM ALL AMERICAN CITIES FOR LAST THREE YEARS TZAVICHES TEL TAVSHIN ALSO CABLE TOTAL AMOUNTS FOR EACH OF SAID THREE YEARS

= RABBI SCHNEERSOHN =

מברק TELEGRAM تلغراف

129

This form must accompany any enquiry respecting this Telegram

Service
Instructions

Received at

JERUSALEM

25

PALESTINE POSTS, TELEGRAPHS & TELEPHONES

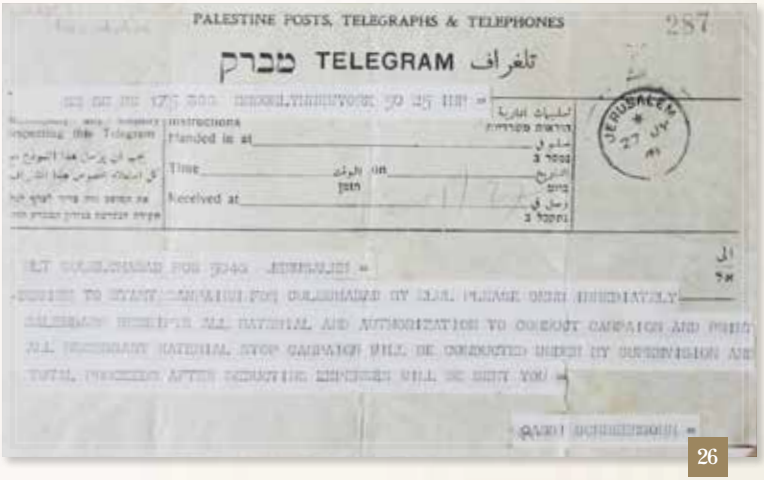
מברק TELEGRAM تلغراف

This form must accompany any enquiry respecting this Telegram

Service Instructions

Received at

To

PALESTINE POSTS, TELEGRAPHS & TELEPHONES

287

מברק TELEGRAM تلغراف

Handed in at

Time

Received at

יט

במכתב הבא שכתב המזכיר הריל"ג אל הרב סלונים הוא חושף מענה של הרבי המתפרסם בזה לראשונה, מתאר את דברי הרבי בשיחתו השנייה בשבת קודש פרשת פקודי בשנת תש"ל, ואגב מלמדנו על הוראה מעניינת שקיבל הרב סלונים בקיום מניין נוסף בבית כנסת 'צמח צדק':

ב"ה, ז' אדר שני תש"ל

ברוקלין

לכבוד שאר בשרי הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ רב פעלים וכו' מו"ה עזריאל זעליג שי'

שלום וברכה!

הגעתי בשלום ביום ה' ערב ות"ל שמצאתי את האמא תחי' במצב טוב וברוח טוב לפי ערך.

ביום ועש"ק מסרתי לכ"ק אדמו"ר שליט"א שאלתו ע"ד השידור מהמועצה דחברון בקשר להופעת הספר[13] ואשר גם הגברת רוצה להשתתף בשידור והשאלה אם כדאי שכת"ר יופיע ביחד וכו' וע"ז היתה התשובה:

"כמובן - להופיע שהרי ע"ד חברון מכתב אדהאמ"צ[14] הידוע ושם נחלת דאדנ"ע[15] וכו' וכו'". עכלה"ק.

אתמול ביום הש"ק היתה התועדות אומגעריכטערהייט[16], ובשיחה השני'[17] דיבר ע"ד ששה באדר שישנם הסוברים דהיות שמשה נסתלק בז' אדר ביום השבת קודש, ואז לא הי' יכול לסיים כתיבת הס"ת שהרי כתיבה בשבת אסורה, לזה לדעתם סיום כתיבת הס"ת ע"י משה רבנו הי' ביום ועש"ק ששה באדר, וע"ד שהי' סיום הס"ת ערב יו"ד שבט שחל ביום השבת והסיום הי' - משום זה - ביום שלפניו ערב שבת, אשר כתיבת ס"ת זה הותחלה ע"י נשיא-דורנו כ"ק אדמו"ר זי"ע, ע"ד שכתיבת ס"ת הראשון היתה ע"י נשיא הראשון הוא משה רבנו, ובכחו של נשיא-דורנו הי' גם הסיום של הס"ת הנקרא

---

13. "ספר חברון" - ראה אודותיו גם ב'היכל מנחם' כרך א' ע' רכו-ז.
14. ח"א אגרת לב - ראה גם אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר כרך כו ע' נב. ראה גם תולדות חב"ד בארץ הקודש ע' לז ואילך.
15. מוהרש"ב. - ראה ספר תולדות חב"ד שם פרקים כ'-כ"ו.
16. = בלתי צפויה.
17. השווה תורת מנחם כרך נ"ט ע' 286 ואילך.

על ידו "ס"ת לקבלת פני משיח צדקנו". ורחמנות גדולה על כל אלו שאינם רוצים[18] להשתתף בכתיבת ס"ת זה, דהרי לפי דברי הנשיא הי' בידו לכתוב ולסיים הס"ת בעצמו אלא שרצה לזכות בזה את כל אחד ואחת מבנ"י, ע"ד שמצינו בבנין המשכן שהי' בידי הקב"ה לבנות זה בעצמו אלא רצה אשר כל איש אשר ידבנו לבו יביאה תרומת ה' בכדי לזכות את כל ישראל, ולזה אלו שאינם רוצים להשתתף בזה ביטערע רחמנות עליהם ואוי ואבל להם על שאינם רוצים, אבל באמת באשר הנשיא הוא טוב עין הוא יברך, זיכה אותם ג"כ אלא בעל כרחם, ועוד, ע"ד שמצינו דהלכה כרב באיסורא והלכה כשמואל בממונא ונתבאר הטעם בזה ברא"ש כי רב עיקר לימודו באיסורא ושמואל עיקר לימודו בממונא, לזה אעפ"י שגם לרב ידיעה גדולה ועמוקה בממונא וכן לשמואל ידיעה גדולה ועמוקה באיסורא אבל מכיון שעיקרו של רב איסורא הלכה כמותו לגבי שמואל וכן להיפך בנוגע לממונא, דמזה שמי שעסוק במסכת וענין אחד אינו רשאי לפסוק הלכה ודין במסכת שאינו עוסק זה, ועד"ז מכיון שאלו אין להם ידיעה בענינים אלו (של משיח) אעפ"י שגם הם אומרים בכל יום אני מאמין שיבוא בכל יום אבל אינם חושבים שהכוונה בזה אליהם וזהבם וכספם וכל אשר להם, ולזה אעפ"י שגדולים הם במסכת אחרת אבל במסכת וענין זה אין להם רשות עפ"י דין התורה לפסוק הלכה וכו', ע"כ תוכן מקוצר מסיום שיחה השני'. היו בזה עוד דברים חריפים וכו', וד"ל.

אם אפשרי אבקשו להראות קטע זה לידידיי ר' טובי' [בלוי][19] ור' חנוך [גליצנשטיין] שיחיו.

באשר הענינים אודותם דברנו אקוה לסדרם במשך שבוע זה, ואי"ה אודיעו מהנעשה בזה.

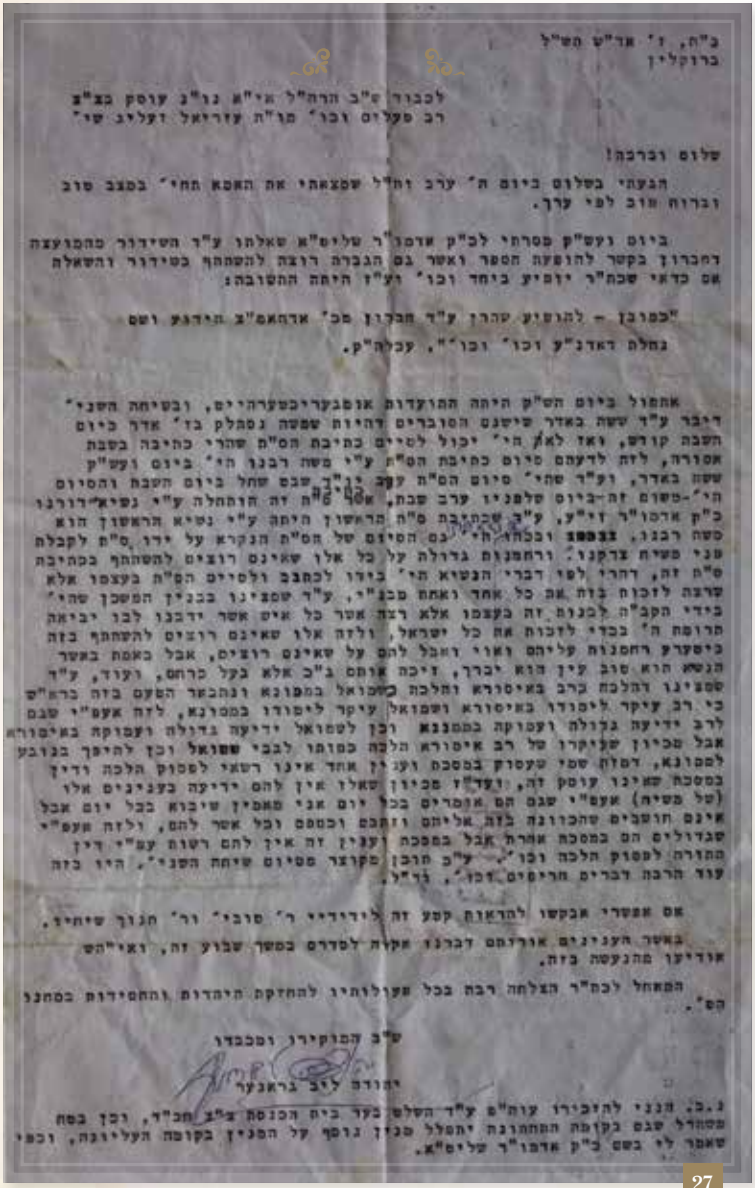
המאחל לכת"ר הצלחה רבה בכל פעולותיו להחזקת היהדות והחסידות במחנו הט'.

ש"ב המוקירו ומכבדו

יהודה ליב גראנער

נ.ב. הנני להזכירו עוה"פ ע"ד השלט בעד בית הכנסת צ"צ חב"ד, וכן בטח משתדל שגם בקומה התחתונה יתפלל מנין נוסף על המנין בקומה העליונה, וכפי שאמר לי בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

18. תורת מנחם שם עמ' 295-292.
19. סב החתן שי'.

כ"ח, ז' אד"ש תש"ל
ברוקלין

לכבוד ס"ב הרח"ל אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
רב פעלים וכו' מו"ה עזריאל זעליג שי'

שלום וברכה!

הגעתי בשלום ביום ח' ערב וח"ל שמצאתי את האמא תחי' בסבב טוב וברוה טוב לפי ערך.

ביום ועש"ק פסרתי לכ"ק אדמו"ר שליט"א שאלתו ע"ד השידור מהמועצה דחברון בקשר להוספת חספר ואשר גם הגברת רוצה להשתתף בשידור והשאלה אם כדאי שכת"ר יופיע ביחד וכו' וע"ז היתה התשובה:

"כמובן - להושיע שהרי ע"ד חברון מכ' אדחאמ"צ חידוש ושם נחלת דאדנ"ע וכו' וכו'". עכלה"ק.

אחמול ביום חש"ק היתה התוועדות אופטערקעמערהיים, ובשיחת השני' דיבר ע"ז עשה באדר שישנם הסוברים דהיות שעשה נסמלק בז' אדר כיום השבת קודש, ואז לאו הי' יכול לסיים בחיבת חס"ת שהרי כתיבה בשבת אסורה, לזה לדעתם סיום כחיבת חס"ת ע"י משה רבנו הי' ביום ועש"ק עשה באדר, וע"ר שחי' סיום הס"ת עכ"ן ביום השבת והסיום הי'-משום זה-ביום שלפנינו ערב שבת, שאז סיים משה זה התחלה ע"י נשיא-דורנו כ"ק אדמו"ר זי"ע, ע"י שכתיבת ס"ת הראשון היתה ע"י נשיא הראשון הוא משה רבנו, צצצצ ובכללות הי' גם הסיום של חס"ת הנקרא על ידו ס"ת לקבלת פני משיח צדקנו. ורחמנות גדולה על כל אלו שאינם רוצים להשתתף בכתיבת ס"ת זה, דהרי לפי דברי הנשיא הי' בידו לכתבם ולסיים הס"ת בעצמו אלא שרצה לזכות בזה את כל אחד ואחת מבנ"י. ע"ר שמצינו בבנין המשכן שחי' בידי הקב"ה לבנות זה בעצמו אלא רצה אשר כל איש אשר ידבנו לבו יביאה תרומה ה' בכדי לזכות את כל ישראל, ולזה אלו שאינם רוצים להשתתף בזה כישערע רחמנות עליהם ואוי ואבל להם על שאינם רוצים, אבל באמת בשר הנשא הוא סוב עין הוא יברך, זיכה אותם ב"כ אלא בעל כרחם, ועוד, ע"ד שמצינו דהלכה קרב באיסורא ותלכה כשמואל במתונא ונתבאר השעם בזה ברא"ש כי רב עיקר ליפודו באיסורא ושמואל עיקר ליפודו במתונא, לזה אעפ"י שגם לרב ידיעה גדולה ועמוקה במתונא וכן לשמואל ידיעה גדולה ועמוקה באיסורא אבל מכיון שעיקרו של רב איסורא הלכה כמותו לבבי שמואל וכן להיפך בנוגע למתונא, דמזה שמי שעסוק בחסכת ועניין אחד אינו רשאי לעסוק הלכה ודין בחסכת שאינו עוסק זה, ועד"ז מכיון שאלו אין להם ידיעה בענינים אלו (של משיח) אעפ"י שגם הם אומרים בכל יום אני מאמין שיבוא בכל יום אבל אינם חושבים שהכוונה בזה אליהם וזמנם וכסמם ובל אשר להם, ולזה אעפ"י שגדולים הם בחסכת אחרת אבל בחסכת ועניין זה אין להם רשות ע"י דין התורה לעסוק הלכה וכו'. ע"כ תוכן מקוצר מסיום שיחת השני', היו בזה עוד הרבה דברים חריפים וכו'. ג"ל.

אם אפשרי אבקשו להראות קטע זה לידידיי ר' סובי' ור' חנוך שיחיו.

באשר הענינים אודותם דברנו אקות לסדרם במשך שבוע זה, ואי"ה אודיעו מהנעשה בזה.

המאחל לכת"ר הצלחה רבה בכל עסקיו להחזקת היהדות והחסידות בסחנ הס'.

ע"ב המוקירו ומכבדו

יחודה ליב גראנער

נ.ב. הנני להזכירו עוה"פ ע"ד השלש בער בית הכנסת צ"צ חב"ד, וכן בשח מסחרל שגם בקומה התחתונה יתחלל מניין נוסף על המנין בקומה העליונה, וכפי שאמר לי בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ב

במכתב זה החתום על ידי בא כוחו של הרבי באירופה ואיש אמונו הרב בנימין גורודצקי, הוא מעביר לכולל חב"ד את ההוראה מהרבי לפרסם את 'מגילת י"ט כסלו', מאמר מהרבי ומכתב כללי לשנת תשי"ב. נראה כי מכתבים כאלה מוענו להרבה מוסדות חב"דיים ברחבי העולם.

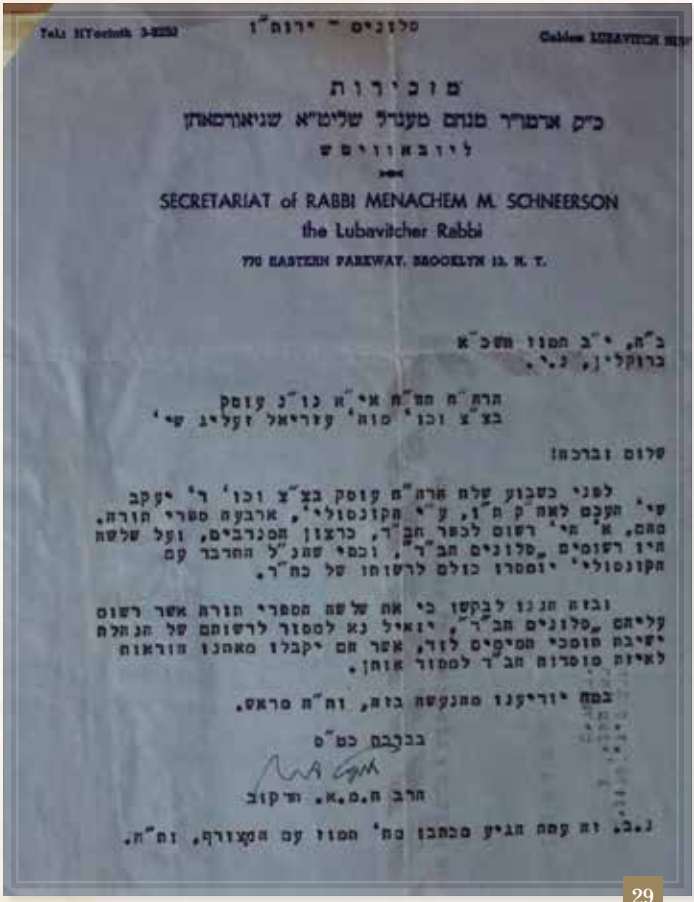
BUREAU EUROPEEN DU RABBI M. M. SCHNEERSOHN DE LUBAWITZ POUR L'AIDE AUX REFUGIES

CENTRES D'HEBERGEMENT :

28

כא

במכתב זה ממזכירו של הרבי הוא מעדכן את הרב סלונים על כך שנשלחו לארץ הקודש ארבעה ספרי תורה. על אחד נכתב שמיועד לכפר חב"ד, ועל השלושה האחרים נכתב "סלונים חב"ד" על מנת שיישלחו לישיבת תומכי תמימים בלוד ושם יקבלו הוראה מה לעשות איתם.

סלונים - ירושלים

מזכירות

כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן

ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

the Lubavitcher Rabbi

770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, י"ב תמוז תשכ"א

ברוקלין, נ.י.

הרה"ח הת"מ אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו' מוה' עזריאל זעליג שי'

שלום וברכה!

לפני כשבוע שלח הרה"ח עוסק בצ"צ וכו' ר' יעקב שי' העקם לאה"ק ת"ו, ע"י הקונסולי', ארבעה ספרי תורה. מהם, א' מי' רשום לכפר חב"ד, כרצון המנדבים, ועל שלשה הין רשומים "סלונים חב"ד", וכפי שהנ"ל התחבר עם הקונסולי' יוסרו כולם לרשותו של כת"ר.

ובזה הננו לבקשו כי את שלשה מספרי תורה אשר רשום עליהם "סלונים חב"ד", יואיל נא למסור לרשותם של הנהלת ישיבת תומכי תמימים לוד, אשר שם יקבלו מאתנו הוראות לאיזה מהפרוט חב"ד למסור אותן.

בתפי יוריענו מהנעשה בזה, וח"ח פראס.

בברכה כנ"ל

הרב ח.מ.א. שי'קוב

נ.ב. זה עתה הגיע מכתבו מת' תמוז עם המצורף, וח"ח.

כב

במכתב זה מבקשים ממזכירות הרבי לסדר שיגידו קדיש, משניות וכל הנהוג לעילוי נשמת הרה"ח ר' אוריאל צימר. המכתב נשלח ימים מספר אחרי שנפטר, באור לט' כסלו תשכ"ב. ר' אוריאל לא הותיר אחריו זרע של קיימא.

מזכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש
SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, י"ט כסלו תשכ"ב
ברוקלין

הח"ה חת"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה עזריאל זעליג שי'

שלום וברכה!

בבקשה לפדר חיכף אמירת קדיש, ליסוד משניות
זקנו, זכו' כפל הנהוג, קבור הח"ה אי"א נו"נ וכו'
ר' אוריאל ז"ל ב"ר אברהם מ"ש צימער. אשר נפטר
אור ליום ט' כסלו.

נא להודיענו מסידור כאן"ל, ומ"ת מראש.

בברכה בס"ד וחג חנוכה

גרב מ.מ.א. חרקוב

כג

במכתב להנהלת כולל חב"ד הרבי מעדכן על דבר קבלת הדו"ח מפעילות הכולל לכבוד שלושים שנות נשיאות הרבי, י' שבט תש"מ.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N.Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ט' שבט תש"מ
ברוקלין

הנהלת כולל חב"ד
אשר בירושלים ת"ו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ' דו"ח, וח"ח.

ודבר בעתו –

בסמיכות ליו"ד שבט העשירי יהי' קודש,
דויהי כשלשים שנה, שנה השביעית, שבת לה'.
הפ"נ יקרא בעת תצון על הציון הק'.

בברכה

31

כד

במכתב ברכה לקראת השנה החדשה להנהלת כולל חב"ד
הוסיף הרבי בכתב ידו הק' לפני החתימה:

*"בברכה להצלחה רבה בעבוה"ק - מל' **עזבד** (עזרות עבודים) אלוקים - ובפעילות ובזריזות".*

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי אלול, ה'תשמ"א
שנת הקהל.
ברוקלין, נ.י.

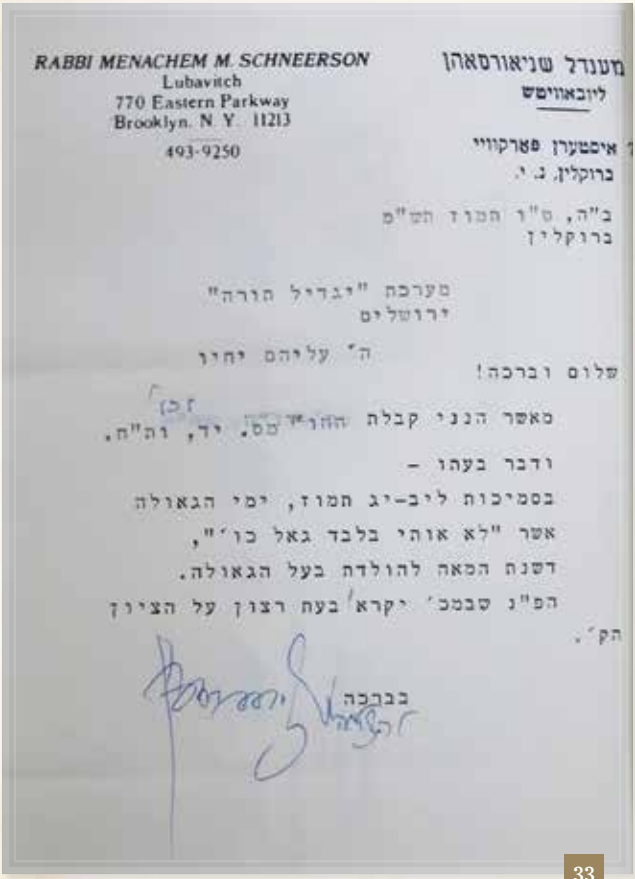
הנהלת כולל חב"ד באה"ק
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!
מכ' וכו' נתקבלו.
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי,
לכם ולכל אשר לכם, ברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

כה

"יגדיל תורה" זהו השם שהעניק הרבי לחוברות שעסקו במחקרים תורניים בתורתם של דברי רבותינו נשיאינו ותלמידיהם, ויצאו לאור בהוראת הרבי ב-770 וב'כולל בית הכנסת צמח צדק' בירושלים. חוברות אלה הופיעו בהתמדה שנים רבות וגרמו נחת רוח לרבי. במכתב המצורף הרבי מודה על חוברת י"ד שנשלחה אליו עם כיתובים בכתב ידו.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N.Y. 11213
493-9250

מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ט"ו תמוז תש"מ
ברוקלין

מערכת "יגדיל תורה"
ירושלים

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת ה[illegible] ס' יד, וה"ח.

ודבר בעתו –

בסמיכות ליב-יג תמוז, ימי הגאולה
אשר "לא אותי בלבד גאל כו'",
דשנת המאה להולדת בעל הגאולה.
הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון
הק'.

בברכה

33

כו

"נו?". מכתב הרבי לדינר השנתי של כולל חב"ד משנת תשמ"א.
המכתב נדפס בתוך לקט מכתבי קודש בהסופה ל"לוח כולל חב"ד",
ולפנינו צילום המכתב עם הגהותיו של הרבי בכתב ידו הק'.

ה', עש"ק פ' תבוא, י"ב אלול, ה'תשמ"א.
ברוקלין, נ.י.

לכל המשתתפים בסעודת השנתית
למען כולל חב"ד באמ"ק הובב"א

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנוגע קבלתי הידיעה על דבר סעודת השנתית למען כולל חב"ד באמ"ק
ת"ו שתתקיים ביום א' פ' כי תבוא אל הארץ, י"ד אלול, ויהי רצון שתהי'
בהצלחת מרובה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

ובטח שתזכו מרוב ע"ם מידות רבנו הזקן, מייסד כולל חב"ד, בפ' לקוטי
תורה שלו ריש פרשת תבוא, שכר תבוא אל הארץ - בעבודת השרש ה"ז בליבוד התורה
שבע"פ,

ובקיצור ענין כולל חב"ד באמ"ק ת"ו ליבוד ותפוצת התורה בארץ הקודש כפשוטה,
הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך בחלה,

בחלת עולם לקח עולם בכל מקום שהם,

בעבר במשיב - סיפוק צרכיהם חבשפים או עזר בזה כפי הדרוש.

וכל המשתתף בחתיקת הכולל, ביסוסו והרחבתו באמ"ק

תהי חלק ונחלה לו בעניני הכולל בכהנ"ל,

וידועה ברכות רבנו הזקן לנותני צדקה בכלל, וצדקה כולל חב"ד בפיזחד,
ובלשונו "צדקה ארץ ישראל שהיא צדקת ה' עצמו, כמ"ש תמיד עיני ה' אלקיך בה וכו',
והיא העמדת לנו לעזרת חיי נפשנו כו'", ואחריו - ברכות מפלאי סקנסו רבותינו
נשיאינו הק' בכל דור, ועד בכלל - כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

ודברי צדיקים קיימים לעד, ופועלים פעולתם.

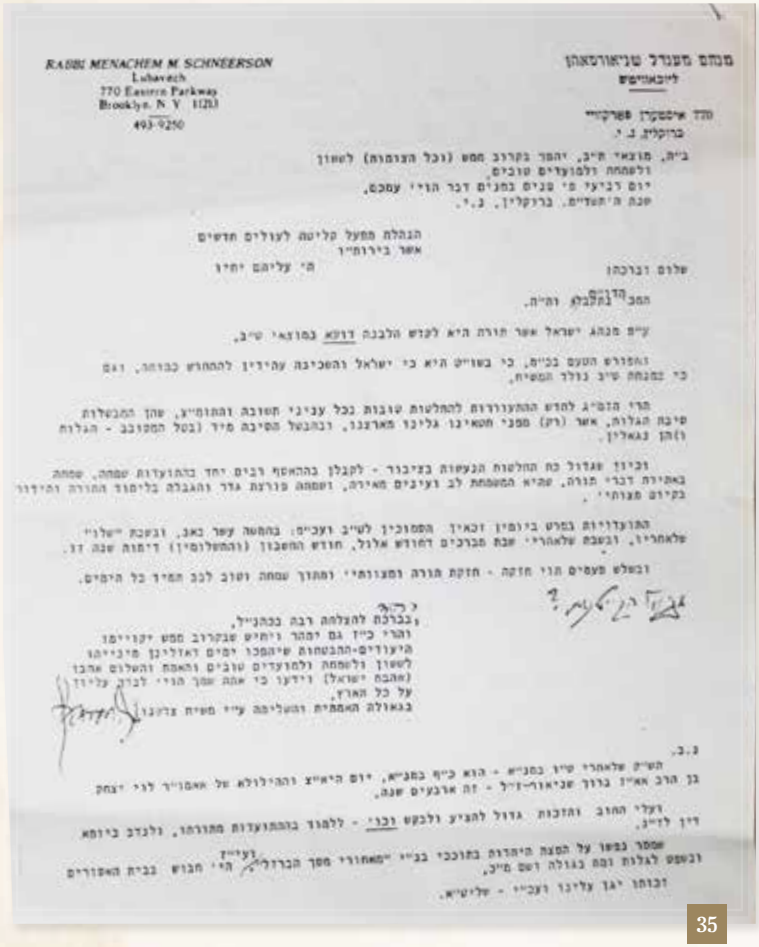
בכבוד וברכה לבעו"ש בכל האמור

ובברכת כתיבה וחתימה טובה
ל.נ.ת טובה ומתוקה

34

כז

"מפעל הקייטנות?!". מכתב ובו הוספות בכתב ידו של הרבי. (המכתב עצמו הוא נוסח כללי-פרטי שנשלח לכו"כ, וכבר נדפס בכמה מקומות).

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavech
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, מוצאי ח"כ, יתפר בקרוב מפש (וכל הצהלות) לשון
ולשמחה ולמועדים טובים.
יום רביעי פ' פנים במנים דבר הוי' עמכם,
שבת ח'חשד"ם. ברוקלין, נ.י.

הנהלת מפעל קליטה לעולים חדשים
אשר בירושלים

שלום וברכה! מי עליהם יחיו

הפ' הדואר נתקבל וה"ה.

ע"ד מבצע ישראל אשר תורה היא לקדש הלבנה דוקא במוצאי ש"ב,

ואפורש הטעם בכ"מ, כי בשו"ת היא כי ישראל והסביבה עהיד"ן להתחדש כבוהר, וגם
כי בתחלת ש"ב נולד המשיח.

הרי הנה"ג לחדש ההתעוררות להחלטות טובות בכל ענייני תשובה ותוה"ע, שתן המבשרות
סיבה הגאולה, אשר (רק) מפני חטאינו גלינו מארצנו, ובהגעל הסיבה מיד (בטל המסובב - הגלות
ו)הן נגאלין.

וכיון שגדול כח התלשות הנעשות בציבור - לקבלן בהתאסף רבים יחד בהתועדות שתחה, שתחה
באמירת דברי תורה, שהיא המשמחת לב ועינים מאירה, ושתחה פורצת גדר והגבלה בליסוד התורה והידור
בקיום מצותיו.

התועדויות במרש ביומין זכאין המסוכין לש"ב ועכ"פ: בתחשה עשר באב, ובעשת "שלוי"
שלאחריו, ובשבת שלאחרי' שבת מברכים דחודש אלול, חודש התשבון (והתשלומין) דשנה שבה זו.

ובשלש פעמים תוי חזקה - חזק תורה ומצותי' ותתנו שתחה ושוב לבב תמיד כל הימים.

בברכה להצלחה רבה בכתניל,
והרי כ"ז גם יתפר ויתחיל שבקרוב מפש יקוייתפו
היעודים-התבשרות שיתפקו ימים האלו(ין מיבייתפו
לשון ולשמחה ולמועדים טובים ואמת והשלום אתבו
(אהבת ישראל) וידעו כי אתה שתך הוי' לבדך עליון
על כל הארץ,
בגאולה האמתית והשלימה עיי משיח צדקנו

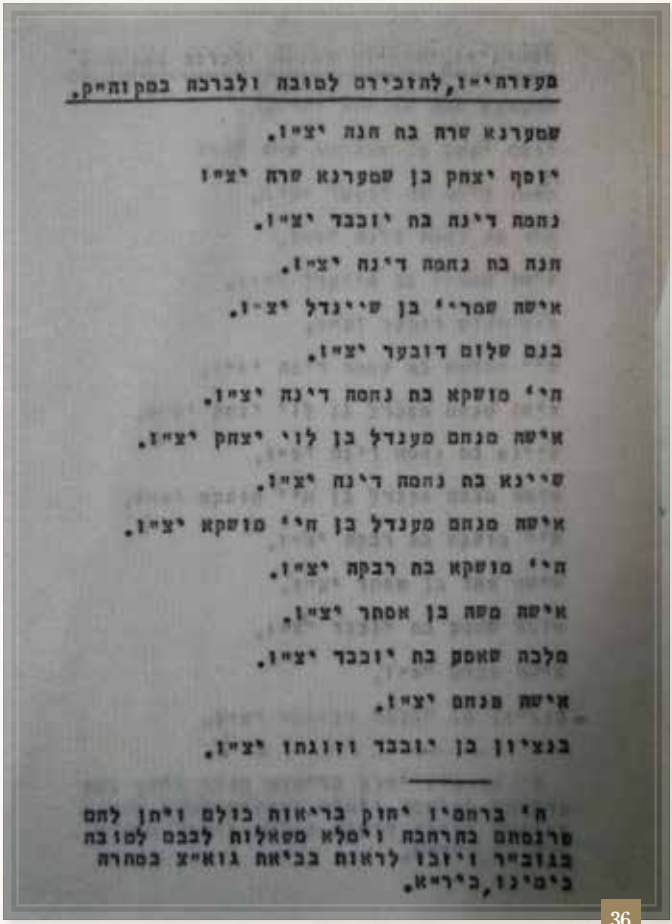
נ.ב.
השי"ת שלאחרי ש"ב בפ"ש - הוא כ"ף בפ"ש, יום הי"א והילולא של אאמו"ר לרי יצחק
בן הרב אריה בורוך שניאורסון-נ"ע - זה ארבעים שנה.
ועלי החוב והזכות גדול להגיע ולבקש ובקי - ללמוד בהתועדות מתורתו, ולעבד ביומא
דין לזי"ע,
שמסר נפשו על הפצת היהדות בתוכבי בני "מאחורי מסך הברזל", זי"ע
ובשפע לגלות ופה בגולה ושם מ"ש,
זכותו יגן עלינו ועכ"י - שלישיא.

שער שלישי

בית רבי

כח

כולל חב"ד הפיץ בציבור את שמות בני משפחת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ (כנראה לבקשתו) להזכירם לטובה ולברכה. בפתק מוזכרים שמות בני משפחתו של הרבי, וביניהם חתנו הרבי נשיא דורנו.

מעזרת"י, להזכירם לטובה ולברכה בפקוה"פ.

שטערנא שרה בת חנה יצ"ו.

יוסף יצחק בן שטערנא שרה יצ"ו

נחמה ד"נא בת יובבר יצ"ו.

חנה בת נחמה ד"נא יצ"ו.

אישה שטר"י בן ש"יגדל יצ"ו.

בנם שלום דובער יצ"ו.

ח"י מושקא בת נחמה ד"נא יצ"ו.

אישה מנחם מענדל בן לוי יצחק יצ"ו.

ש"יגא בת נחמה ד"נא יצ"ו.

אישה מנחם מענדל בן ח"י מושקא יצ"ו.

ח"י מושקא בת רבקה יצ"ו.

אישה משה בן אסתר יצ"ו.

מלכה שאסק בת יובבר יצ"ו.

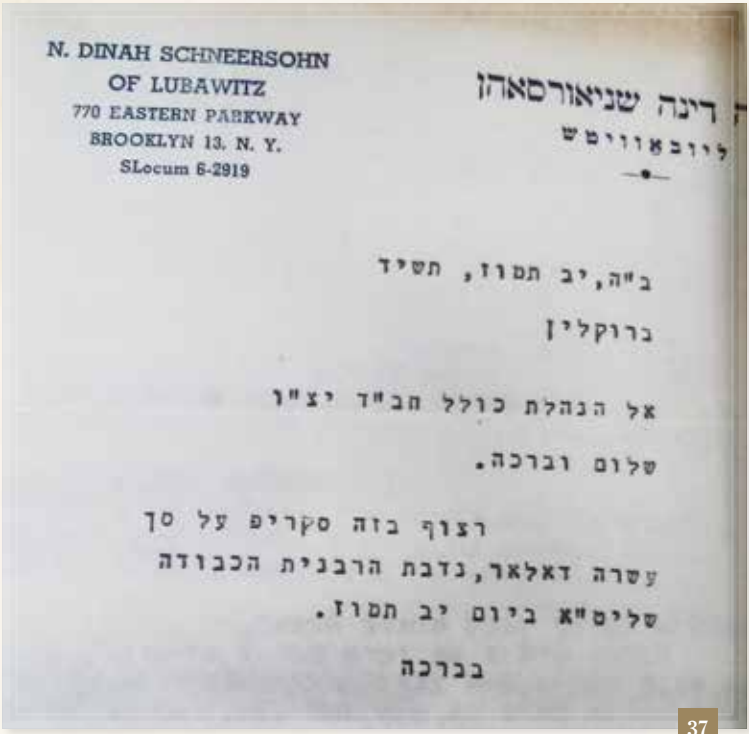
אישה מנחם יצ"ו.

בנציון בן יובבר וזוגתו יצ"ו.

ה' ברחמיו יחזק בריאות בולם ויתן להם פרנסתם בתרחבה וימלא משאלות לבבם לטובה בגוב"ר ויזכו לראות בביאת גוא"צ במהרה בימינו, בי"ר"א.

כט

הרבנית נחמה דינה, אשת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ, שולחת מכתב
לכולל חב"ד בו מציינת את תרומתה לכולל על סך $10.

N. DINAH SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLocum 6-2919

נ דינה שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, יב תמוז, תשיד

ברוקלין

אל הנהלת כולל חב"ד יצ"ו

שלום וברכה.

רצוף בזה סקריפ על סך
עשרה דאלאר, נדבת הרבנית הכבודה
שליט"א ביום יב תמוז.

בברכה

37

ל

מכתבו של הרב שמריה נח האדמו"ר מבאברויסק, בנו של המהרי"ל מקאפוסט, נכדו של הרבי ה'צמח צדק' ואחיינו של הרבי המהר"ש[20]:

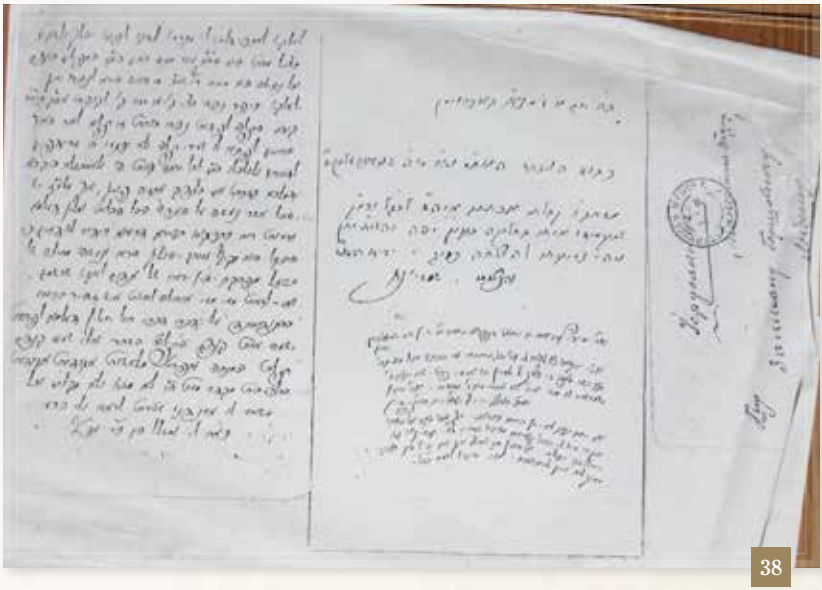
ב"ה יום א ז' מנ"א באברויסק

כבוד הגכבד הווח"ס וי"א [=הותיק וחסיד וירא אלוקים] מו"ה שניאור זלמן שי'

מכתב כ' קבלתי אכתוב איה"ש [=אם ירצה השם] לרגל [...] שתעמידו אותו בחלוקה בעין יפה והשי"ת יתן ויהי' נסיעתו להצלחה ברו"ג [=ברוחניות וגשמיות].

ידידו הדו"ש [=הדורש שלומו] והצלחתו

שמרי' נח

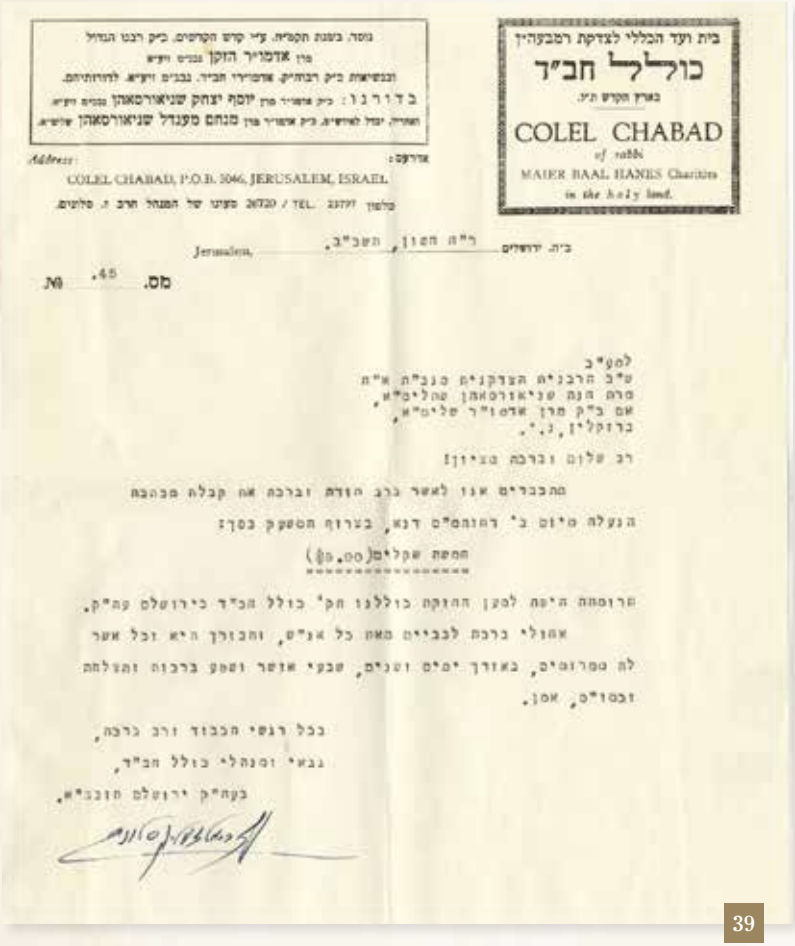

38

20. אודותיו ראה בספר 'בני הצמח צדק' ע' 305.

לא

קבלה על תרומת הרבנית חנה, אמו של הרבי, לכולל חב"ד ע"ס 5$,
בצירוף מכתב תודה החתום בידי הרב עזריאל זעליג סלונים.

בית ועד הכללי לצדקת רמבעהין
כולל חב"ד
בארץ הקדש תע"א
COLEL CHABAD
of rabbi
MAIER BAAL HANES Charities
in the holy land.

נוסד בשנת תקפ"ח. עיר קדש הקדשים. כיק רבנו הגדול
מרן אדמו"ר הזקן נבג"מ זיע"א
ובנשיאות כיק רבותינו, אחיניו וחתניו. נבבים ויעיא לחזקתיהם.
בדורנו: כיק אדמו"ר מוהר יוסף יצחק שניאורסאהן נבג"מ זיע"א
ואחריו, יחול לאחריותם כיק אדמו"ר מוהר מנחם מענדל שניאורסאהן שליט"א.

Address: אדרעס:
COLEL CHABAD, P.O.B. 5046, JERUSALEM, ISRAEL
טלפון 23737 / TEL. 26720 מעתיו של המנהל חרב ז. סלונים.

Jerusalem, ירושלים ר"ח חשון, תשכ"ב.

No. מס. 46

לכ"ע
ע"ב הרבנית הצדקנית מנח"ת א"ת
מרת חנה שניאורסאהן שליט"א,
אם כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

רב שלום וברכה מציון!

מתכבדים אנו לאשר קבל הודעת וברכת אם קבלה מכתבנו
הגעלה מיום ב' דחוהמ"ם דנא, בענין המשקף בסך:
חמשת שקלים (5.00)

מרומתה היפה לטובת החזקת כוללנו חק' כולל חב"ד בירושלם עה"ק.
אמולי נרכת לבביים מאת כל אנ"ש, וחבורך היא וכל אשר
לה מרומים, באורך ימים ושנים, שבעי אושר ושפע ברכות והצלחה
בכמו"ס, אמן.

בכל רגשי הכבוד וברב ברכה,
בנאי וסנהלי כולל חב"ד,
בעה"ק ירושלם תובב"א.

COLEL CHABAD
al Rabbi
MEIR BAAL HANESS
Chairman

כולל חב"ד
ירושלים

Received From

Through

40

לב

אם המלכות - אמו של הרבי הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה
הייתה מקבלת מהנהלת כולל חב"ד אתרוג מארץ ישראל לברך
עליו בסוכות. היא הייתה מאשרת קבלתם להנהלת הכולל.

מצורף פיענוחם של מכתבים אחדים[21]:

"קבלתי הפרישת שלום ע"י בנם שיחי' תקבלו ממנו רב נחת"

ב"ה תשרי תש"ך ברוקלין נ. י.

כבוד שא"ב הרה"ח [=שאר בשרי הרב החסיד] מ' ז. סלאנים נ"י

שלום וברכה!

קבלתי הפ"ש [=הפרישת שלום] ע"י בנם שיחי' תקבלו ממנו רב נחת. כן האתרוג. תודה.

מונח פה טשעק [ע"ס ? = על סך] חמשה.

[ע]תה אני מאחלת לכ' חוגמח"ט [=חתימה וגמר חתימה טובה] שתהי' שנת חיים ושלום שנה שתביא [מנ]וחה וישועה עלינו בתוך כ"י [=כלל ישראל]

שנת כל טוב בכל הפרטים

ושלומינו ת"ל [= תודה לא-ל]

בברכת ח"ט [=חתימה טובה] אסיים

שא"ב [=שארת בשרו] חנה שניאורסאהן

"הנני לבשר לכבוד הרבנית תחי', כי אנו מתכוננים בימים האלה להניח את אבן הפינה לשיכון חב"ד"

ד' באדר, תש"כ.

למע"כ [=למעלת כבוד]

ש"ב [=שארת בשרי] הרבנית הצדקנית מנב"ת א"ח [=מנשים באהל תבורך, אשת חבר] מרת חנה שניאורזאהן שתליט"א,

21. מתוך ההתכתבות שפורסמה ע"י (אבי החתן) הרמ"מ שי' לאופר ב'התקשרות' גליון א'תיט.

אם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

ברוקלין, נ. י.

ברכה ושלום מציון!

הנני לבשר לכבו' הרבנית תחי', כי אנו מתכוננים בימים האלה להניח את אבן הפינה לשיכון חב"ד, אשר יכיל אי"ה מאה דירות בערך, ביחד עם מרכז רוחני, בית כנסת, מקוה, ספריה וכו', ונקוה לד' שיהא בהצלחה, לתהלה, לשם ולתפארת לחב"ד.

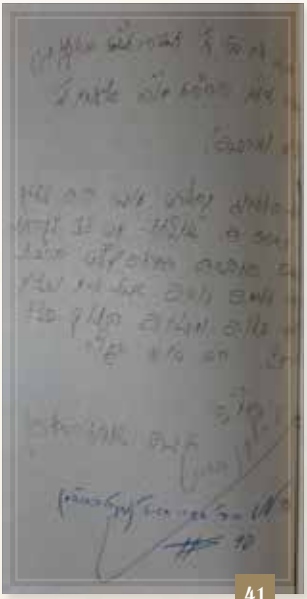
הדבר לא עלה כ"כ בנקל, כי היו הרבה מניעות ועיכובים, שאין לתארם, וב"ה שעברנו על הכל.

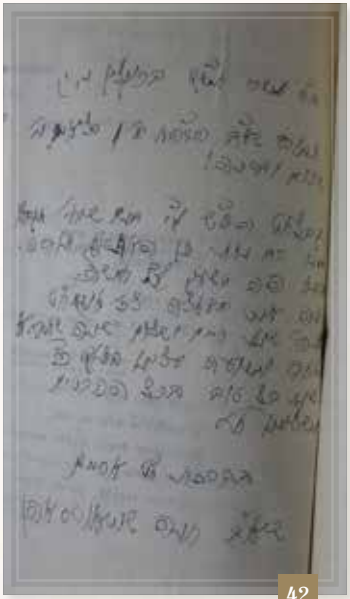
בכל רגשי הכבוד ויקר,

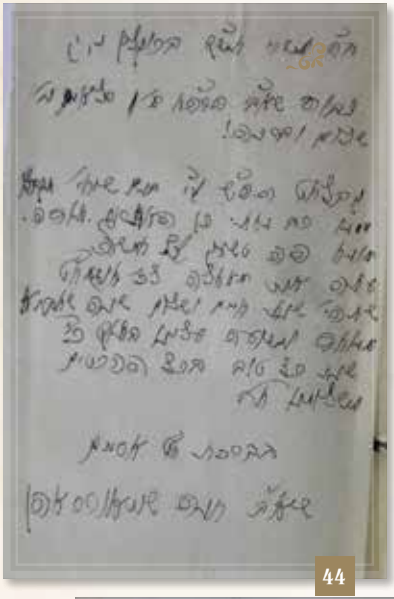
ובברכת פורים שמח וכטו"ס [=וכל טוב סלה]

גבאי ומנהלי כולל חב"ד,

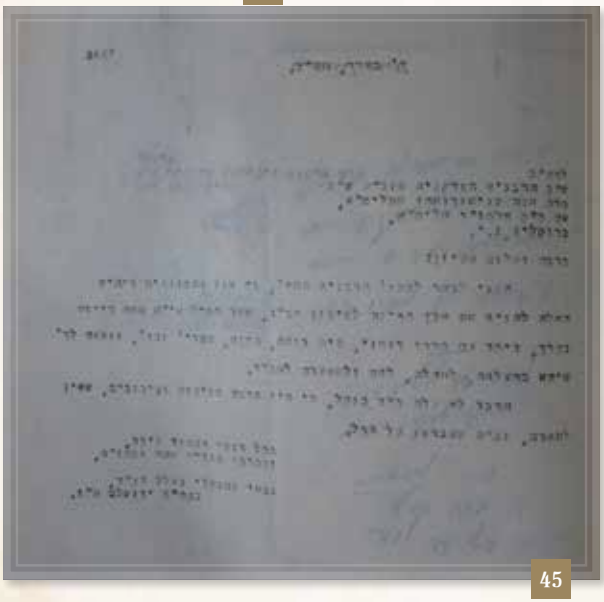
בעה"ק [=בעיר הקודש] ירושלם ת"ו.

41

42

44

43

45

שער רביעי

חסידים ואנשי מעשה

לג

מכתבו של הרב אברהם סנדר נמצוב משנת תפר"ח אל גבאי כולל חב"ד בארץ ישראל, בו הוא מבשר להם כי הדביק 'כרטיסים' על ה'שופרות' - היינו פתקים על הקופות של הכולל כדי שידעו הגובים כי הם שייכים לכולל חב"ד. הרב נמצוב היה חסיד דגול, מראשוני התלמידים בליובאוויטש, גדול בתורת הנגלה וירא שמים.

הנה העתק המכתב:

ב"ה ב' שמיני תפר"ח

אל כ' הממונים והמנהלים דכולל חב"ד ה"ה המופלגים החסידים כש"ת [=כבוד שם תפארתו] מו"ה ישראל אשר ליבא שליט"א. ומשנהו כש"ת מו"ה דוד לבנון שליט"א. עם כל הנלווים אליהם שיחיו בטוב.

אחדשה"ט, הנה באתי לברך על המוגמר היינו שגמרנו להדביק כרטיסים להשופרות של בתי אנ"ש בכדי שידעו הגובים שהשופרות שייכים לכולל חב"ד. וגם גמרנו להדביק שופרות חדשים בבתי אנ"ש אשר לא היו להם שופרות עד עתה, ואף שלא הלכו הגובים עדיין בכל בתי אנ"ש ובפרט בהבתים אשר לא היו להם שופרות עד כה, בכ"ז לא הפחיתו לשלוח עתה אל כמע"ל [=כבוד מעלתם] מהסכום עשר פוינט לחצי שנה. מחמת שהראיתי להם רשום בפנקס את סכום הכרטיסים ואת סכום השופרות אשר הדבקנו ובמשך הזמן כאשר ילכו הגובים בכל בתי אנ"ש אפשר שגם יוסיפו על סכום הנ"ל, וזאת למודעי כי אף שטרוד אני מאד בענינים שונים בכ"ז מצאה ידי ב"ה לעשות כל הנ"ל.

ואי"ה כאשר אפנה מעט אסע לליוועךפול לעורר את ה' דיימונד וה' בייל, שיעשו ג"כ כמונו.

בטח קבלו כמע"ל [=כבוד מעלתם] את הכסף אשר הרב ריבקין שליט"א שלח להם אשר בהם יש עשר שיללינג משל אנשים שאינם רוצים שאדביק בבתיהם שופרות וגם אינם רוצים ליתן להגובים ונתנו לי במזומן. ה"ה הגביר יצחק באריס חמשה שיללינג, והמשכיל רעווערענד זוסמאן חמשה שיללינג. ואבקש מכמע"ל [=מכבוד מעלתם] שישלחו ע"ז קבלות. מאפס הפנאי אקצר.

מאת ידידם המברכם בכל מילי דמיטב בגו"ר,

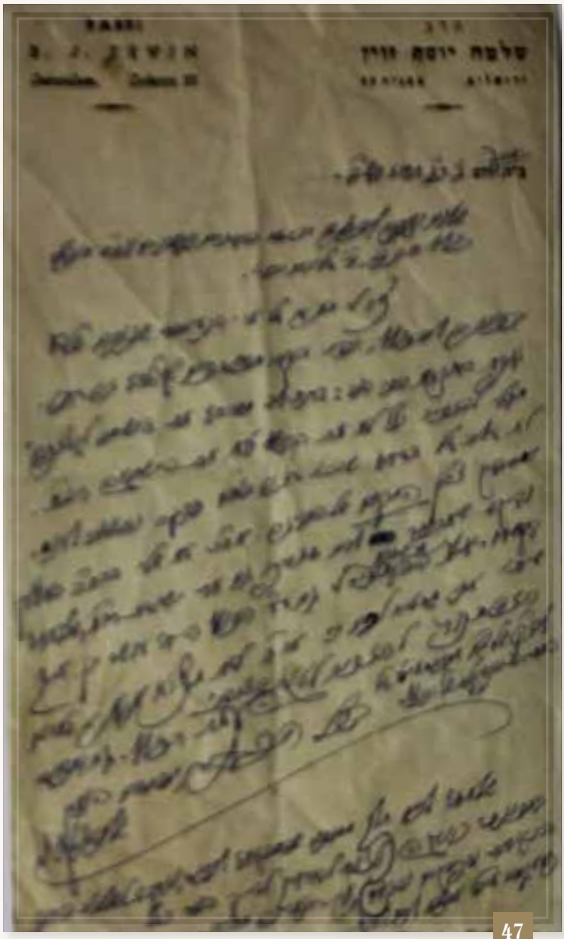
אברהם סענדער ניעמצאוו שו"ב.

43 Faraday Av.
Cheetham Manchester England

46

לד

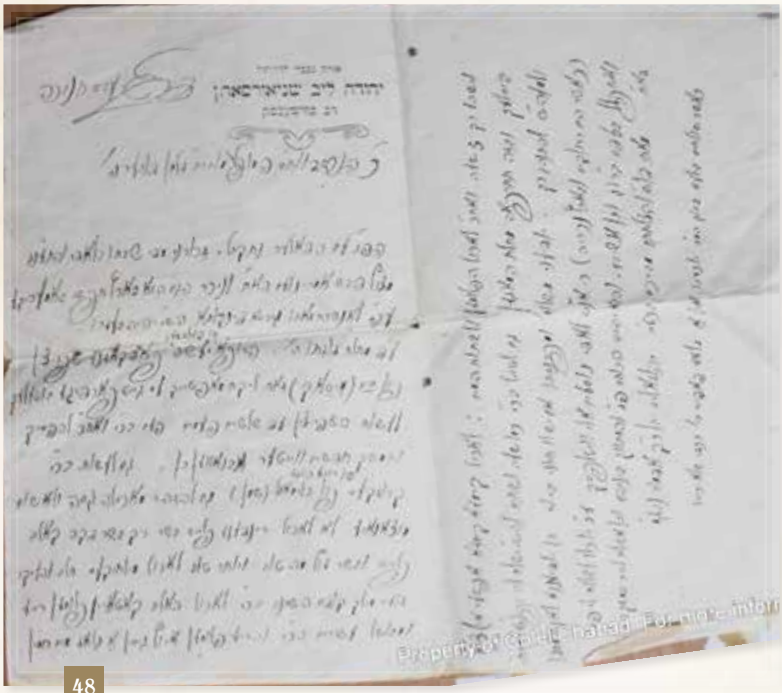
מכתב של הגאון הגדול הרב שלמה יוסף זווין בכתב ידו הקשה לפיענוח[22].

22. מודעה בדבר פטירתו ראה ע' 85 תצלום מס' 69.

לה

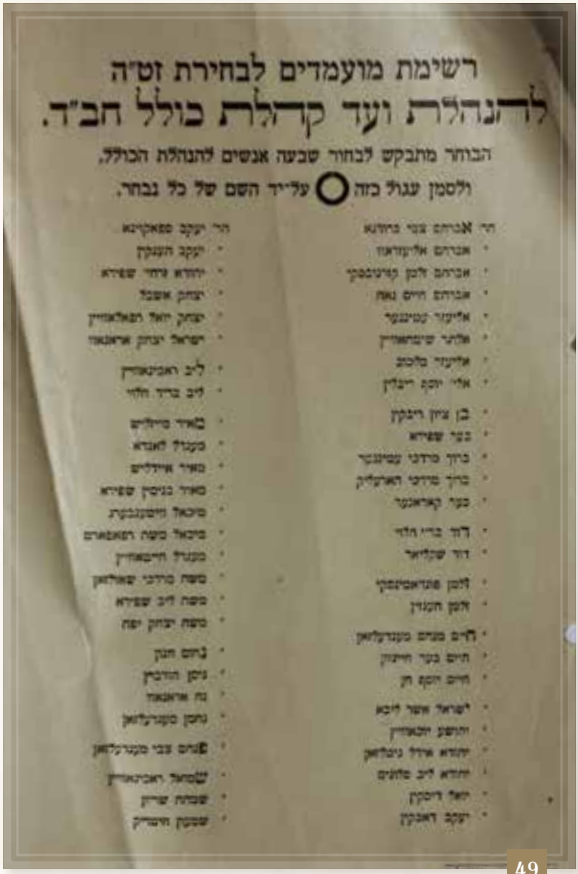
הרב יהודה לייב שניאורסון בנו של האדמו"ר הרב יצחק דוב בער שניאורסון מליאדי, נכד של האדמו"ר הרחש"ז שניאורסון מליאדי בן אדמו"ר הצמח צדק, מונה לרב בויטבסק בשנת תרס"ו. להלן מכתב שכתב.

48

לו

בחירות לכולל חב"ד. פתק זה הוא פתק הבחירות לגבאי ומנהלי 'כולל חב"ד' בארץ ישראל, ובו רשימת שמות גדולי וחשובי חסידי חב"ד בארץ באותה תקופה המועמדים להנהלת הכולל. בין השמות ניתן להבחין בשמותיהם של הרבנים החסידים שנבחרו בסופן של הבחירות כדוגמת הרב הגאון והפוסק אברהם חיים נאה, הרב ישראל אשר ליבא, ושמות מוכרים נוספים כדוגמת החסיד הרב אלתר שימחאוויץ'.

רשימת מועמדים לבחירת זט"ה
להנהלת ועד קהלת כולל חב"ד.
הבוחר מתבקש לבחור שבעה אנשים להנהלת הכולל.
ולסמן ענוג כזה ○ על־יד השם של כל נבחר.

- הר' אברהם צבי בוחמוא
- " אברהם אלימלאו
- " אברהם חנן קרינסקי
- " אברהם חיים נאה
- " אליעזר טייטעלבוים
- " אלתר שימחאוויץ
- " אליעזר מלמד
- " אלי יוסף ריבלין
- " בן ציון רינקין
- " בער שפירא
- " ברוך מרדכי שמענקר
- " ברוך מרדכי האשלין
- " בער קאראבער
- " דוד בריי הדי
- " דוד שקלאר
- " חנן פוגלאבינסקי
- " אלטר חנוכין
- " חיים מנחם מענדעלאוו
- " חיים בער חיטרון
- " חיים יוסף חן
- " ישראל אשר ליבא
- " יהושע יהלומין
- " יהודא אריה גינזבורג
- " יהודא לייב מלמד
- " יואל ריסקין
- " יעקב דאבקין
- הר' יעקב פפאקינא
- " יעקב העצקין
- " יהודא ניחמי שפירא
- " יצחק אשבל
- " יצחק יואל הפלאוויץ
- " ישראל יצחק ארשאנסקי
- " לייב ראבינאוויץ
- " לייב בנימין הלוי
- " מאיר מיללים
- " מענדל לאנדא
- " מאיר אידלים
- " מאיר נפתלי שפירא
- " מיכאל וויסענבורג
- " מיכאל משה רפאפארט
- " מענדל חיטשאוויץ
- " משה מרדכי שאלזאן
- " משה לייב שפירא
- " משה יצחק יפה
- " נחום חנן
- " ניסן הלברין
- " נח ארשאנסקי
- " נחמן סטערעלזאן
- " שלום צבי סטערעלזאן
- " שמואל ראבינאוויץ
- " שבתי שרין
- " שמעון חיטריק

49

לז

מכתב אל הרבנות הראשית לארץ ישראל, בו מבקשים אנשי ה'כולל' לאשר זמנית את מינויו של הרב הגאון החסיד רבי אברהם חיים נאה למורשה חתימה כמנהל ה'כולל'.

COLEL CHABAD
of Rabbi
MEIR BAAL HANESS
Charities
in JERUSALEM, HEBRON, SAFFAD,
TIBERIAS HAIFA, JAFFA, etc

כולל חב"ד
לצדקה רמבעהן

No.

Jerusalem

העתק.

כבוד
הרבנות הראשית לא"י

ירושלים ת"ו.

אחבר לפנות בזה אל ידידינו הנ"ל שליט"א בבקשתנו דלקמן:-

בקשר עם מות מקורבים של ידידינו וחברנו בעבוה"ק, הת"ו וזיע"א מוה"ר יצחק שניאור אוונשטיין הי"ד, אשר הי' המומחה השני של הסכמים ותעיים זכו' של כוללנו תק', מינינו את נ"ש חכולל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש בבקשה להזדיענו את הוראתו על המשנתו של מומחה שני, עולם עד שתקבל הוראתו המועיל של הנ"ש כ"ק מרן שליט"א, ובכיוס לב אל חנא' תמצא בקשתי"רום זי"ע התלמוד לפנות זמנים למומחה שני את חבר מועצת כוללנו, הרב הגאון ר' אברהם חיים נאה שליט"א.

מחמנות הזמנים חברתית היא להמשכת עבודתנו תק' לעזרת בני בוללנו יצ"ו, כיאור בשקיעתים זי"ע, וחרינו מחכבר לבקש את ידידינו הנ"ל שליט"א לאשר לנו את מסנוי הזה בתקרם, ומקרב לב נביע לכם בזה את תודתנו הנאמנה מראש.

גרב בכבוד ויקר

באיבת כ"ק אדמו"ר מרן שליט"א מליובאוויטש.

50

לח

מכתבי הרב הגאון החסיד רבי יעקב לנדא, רבה של העיר בני ברק, בענייני תרומות שמסר ל'כולל חב"ד' ועוד.

51

52

לט

מכתב זה מביא הד למאמצים שנעשו כדי להקים את היישוב החב"די בצפת. בשנת תשי"ז כותב סגן ראש העיר לרב סלונים כי הוא רואה בעין יפה הקמת ישיבת חב"ד בעיר.

עירית צפת

מספרנו בא לתשובה: 963/ח/57

ט"ז סיון תשי"ז
(17/6/57)

בס"ד

לכבוד
הרב ק. זלינ סלונים שליט"א
הנהלת כולל חב"ד
י ר ו ש ל י ם,

ר.ס.נ.,

בתשובה למכתבכם מיום כ"ו באייר תשי"ז הרינו מתכבדים להביא לתשומת לבכם שבסיפוק רב קבלנו הודעתכם ע"ד הכוניתכם להקים ישיבה חבד"ית בעירנו הקדושה.

אנו רואים בעין יפה, ומקדמים בברכה פעולתכם להרמת קרן התורה והחסידות בעיר.

נשמח לבוא לעזרתכם במרח האפשר.

בברכת התורה
בכבוד רב,
י.ח. ברקוביץ
סגן ראש העיר.

53

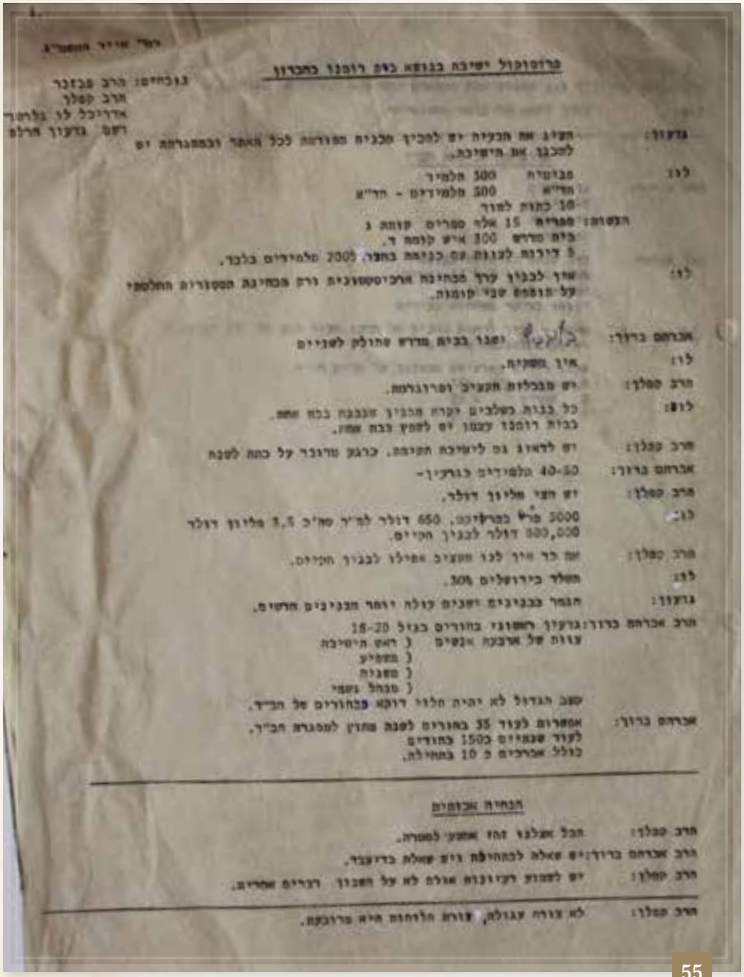
כ

ידיעון של 'צעירי אגודת חב"ד ירושלים' ובו מתוארים פעולותיהם בחודשים סיוון-תמוז תשח"י. מתוארים כאן, בין השאר, פעולותיו של הגה"ח הרב טוביה שי' בלוי (סב החתן) למען הדפסת מכתב הרבי לתלמידי בתי הספר בעיר, וכן פעילות של אחיו הרב עמרם בלוי ע"ה, שעבד שנים רבות לאחר מכן בהתמסרות מלאה במסגרת "כולל חב"ד", לארגון כינוס נוער דובר יידיש לכבוד חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז.

מא

תכנית מעשית לחידוש היישוב החב"די בחברון,
הכוללת הקמת ישיבה בבית רומנו בחברון.

פרוטוקול ישיבה בנושא בית רומנו בחברון

נוכחים: הרב מבזיר
הרב קפלן
אדריכל לו גלחר
דשא גרעון הרצ

גרעון: הציג את הבעיה יש למכין תכנית המותאמת לכל אחד ובמהירות יש למכנו את הישיבה.

לו: מבוטרת 300 תלמיד
חדיש 300 תלמידים - הרי"ש
10 כתות למוד
הנשואים מפריש 15 אלף ספרים קומה ג
בית מדרש 300 איש קומה ד.
3 דירות לבנות עם כניסה נפרדת 2000 תלמידים בלבד.

לו: איך לבנין ערך מבחינה ארכיטקטונית ורק מבחינת הספרים התלמודי על הנושא שני קומות.

אברהם בירו: בלעדי יש בבית מדרש שהולך לשניים

לו: אין מסקנה.

הרב קפלן: יש מבנלות תקציב ופרוגרמה.

לו: כל בנות כשלבים יקרה מהבין שנבנה בכח שתי בנות רומנו יכנסו יש למסך בכח שתי.

הרב קפלן: יש לראות גם ליעדה תקציב. כרגע מדובר על כתה לשנה

אברהם בירו: 40-50 תלמידים בערכין-

הרב קפלן: יש חצי מליון דולר.

לו: 5000 מ"ר בפרוגרמה. 650 דולר למ"ר סה"כ 3.5 מליון דולר 800,000 דולר לבנין חניה.

הרב קפלן: שם כך איך לנו מעניב אפילו לבנין חניה.

לו: חשלר כירושלים 30%.

גרעון: הנחר בבניינים ישנים קולא יותר מבניינים חדשים.

הרב אברהם בירו: גרעין רשומני בחורים בגיל 18-20
עזרה של אברכה אנשים (ראש הישיבה
(משקיע
(משגיח
(מנהל נפשי
קשב הגדול לא יהיה חלוי דוקא בבחורים של הרי"ד.

אברהם בירו: אפשרות לעוד 35 בחורים לשנה מתוך למסגרת הרי"ד.
לעוד שנתיים 1500 בחודים
כולל אברכים כ 10 במחילה.

הנחיה אבותים

הרב קפלן: הכל אפלגה זהו אמנע למסרה.

הרב אברהם בירו: יש שאלה להחליט ויש שאלה בדיעבד.

הרב קפלן: יש למנוע הקיבוצות אולם לא על חשבון רבנים אחריה.

הרב קפלן: לא צורה עגולה, צורת הלוחות היא מרובעת.

שער חמישי

מודעות ותמונות

מב

השר משה מונטיפיורי, נדבן ושדלן יהודי, ערך מספר ביקורים בארץ ישראל ובמהלכם תמך ביישוב היהודי. בין היתר ביקר בחברון ותמך בכולל חב"ד.

באחד הביקורים האלה נערכה לו קבלת פנים מיוחדת מאת אנשי כולל וואהלין - הכולל של חסידי פולין - בירושלים. גלופה זו נראית מושקעת ביותר, דבר זה מתבטא בעיקר בקליגרפיה ובסגנון הכתיבה. בגלופה ברכות לשר על תרומתו להצלת עניי ירושלים.

הגלופה נחתמה בחותמת: "חותם חבורת הק"ק אשכנזים חסידים וואלינער פה עיה"ק ירושלים ת"ו ב"ב"[23].

23. להרחבה בנושא זה ראה "כרם חב"ד" גליון 1 ע' 104 ואילך, "תולדות חב"ד בארץ הקודש" ח"א ע' קא ואילך.

משה
מונטיפיורי
שמעה
אפס
תפלה למשה
מתוך מערכי
ברוך הבא בשם
ירושלים

מג

רבני בד"ץ למקהלות האשכנזים ובראשם הגאב"ד הרב יוסף חיים זוננפלד חותמים על קול קורא לחסידי חב"ד בעולם להמשיך לתרום צדקה לכולל חב"ד באמצעות הקופות.

אזהרה חמורה!

נדאה לכל הישוב חיו,

צפוי סכנה

חציו אותם מרעב וכליון חיו. שימו לבכם לקומו של כולל חב"ד באחיק תיו המונה כאלפים נפש שיו,

פקוח אלפי נפשות, ותמכון דאורייתא, וישוב ארץ ישראל על מחרת הקודש

חובה קדושה

ממש בנפשו חיא, וכל מי שעמדו אבותיו על חרי סיני לא יחין זה בנפשו עיקר חקום להחושבים בקודש,

וכתורתם ותפלתם ישפיעו ברכה והצלחה לאידיו שבגולה,

יוסף חיים זאנענפעלד

מד

בקול קורא זה, מהימים שלאחר השואה, פונים גבאי הכולל הרב ישראל אשר ליבא והרב משה קזרנובסקי ליהודי רוסיה, ומבקשים שעל אף מצבם החומרי הקשה לאחר המלחמה ייאותו לתרום לצדקת עניי ארץ ישראל.

58

מה

קול קורא ליהודי אמריקה לפני הימים הנוראים: "התקציב השנתי עולה לחמישים אלף דולר".

Dear and benevolent Brethren.

THOUSANDS of MEMBERS of OUR COLEL CHABAD in PALESTINE among whom are Rabbis pious men, Talmidimla, widows, aged, destitute widows and miserable orphans are situated to-day IN VERY DEPRESSED CIRCUMSTANCES AND ARE LITTERALLY STARVING.

The Collets of our Colel are empty, as the meagre income does not suffice to cover even the regular monthly support and we see no way how to meet the various temporary needs, in particular assistance towards rent which had arisen enormously high in late years. Nor have we found to pay the monthly salaries to the Talmidimla of our sacred Institute (High College) ZEMACH ZEDEK. The latter do also strictly observe all the performances, rights and privileges due to Contributors, Members and Trustees. The number of the indigent and needy increase daily by the constant stream of fresh Immigrants who arrived into this country poor and penniless and to whom we are rendering first aid in such case according to its merits OUR YEARLY BUDGET AMOUNTS TO 50,000 Dollar.

On behalf of all the above we lodge this appeal and request your aid and support. During the High Festivals, when you will be offering up your prayers to the Almighty supplicating HIM for a Happy New Year, may you at that moment remember with pity and compassion also your unfortunate Brethern in the Holy Land. Send please your generous donations and help us for as you possible can yourselves and influence your friends and acquaintances to contribute also towards relief of these thousands of miserable souls. Remember that every Dollar will be utilized towards its important and sacred object in harmony with the wish of the benevolent donor. And remember too, that great will be the reward and privilege of those who help the poor in particular the poor of the Holy Land of our Ancestors. Help, therefore, as early and as much as you can contributing yourselves or by causing others to contribute.

May the merits of this grand act of faith and charity turn out to your favor to be blessed by the Almighty with a good and long life, all happiness and prosperity and may HE grant you with a HAPPY and PROSPEROUS NEW YEAR.

The Trustees of Colel CHABAD Jerusalem.

בית.

אחים אהובים ונכבדים!

אלפי נפשות מבני מולל חמיד

ב א ת ׳ ק ת ׳ז

נתון ; רבנים גדולים וחסידים אשר מעמד, תלמודי תורה, וקהלות וישיבות.

נמצאים במצב מרוכא מאד ורעבים ללחם!

קופת הכולל ריקה, וחסר, כי ההכנסות אין מספיקות אף להוצאת ההוצאות השוטפות, ואפ גם לצורות ושאות שהיום באות מעצמן, ואין לנו יכולת לשלם משכורת לתלמידי מוסד עתיק, אשר גם על ידם נשמרים כל התקנות והזכויות של הנדיבים, והנאמנים. ומספר העניים והנצרכים הולך ומתרבה יום יום מהנהרים חדשים, שבאים ארצה הגולה, בעניים, וחסר כל ומצרכים אנו לעזור גם להם לפי נפשם ומצבם הנחוצה.

ע״כ בשמנו שבראש הדפוס, ומבקין בזעה שפלה ובתחנה לפני אבינו שבשמים לעוזרנו, כן גם אתם הקלו את כל הכבודה הזה על הצבור לתקים בשמחה ישועה ורחמים החשוב יד קרוביכם לתת, וקח נפש תהי נפשה רעננה ומרוכאה, כי כל נדבותיכם משמרים בקרם ובא של הקדש לתורה הנדבה בפי דעת הנותנים היות ואין ערך לערך הנדבה של אלה האחים נפשות, בפרט לישובי ארחקוי חשי אחים חשי, מהרו ועשו, קחו את אחיכם בשה שעה אחת קודם, כי בהקדם לבבו יהי מהיר מעשיו לעזור לאחיכם יחידיו שקוי גם הוא חלק בשמחה הגדולה של **שקוה אלפי נפשות רעבות.**

ובזכות זה הקטן בישועות ורחמים מארץ כל, בברכה הוחתם ובחתימה אחים ומשתדלים, **ולשנה טובה תכתבו ותחתמו לאלתר לחיים**

בית הקפה הנכבד

התנחמה.

Address : ארדעס של הכולל :

Cong. COLEL CHABAD P. O. B. M. Sh. 46 Jerusalem Palestine

מו

כאמור, כולל חב"ד הוא זה שהמציא לראשונה את קופת הצדקה.
במודעה זו מעדכן הכולל על קופה חדשה שעליה תמונת אדמו"ר
הזקן, ומזמין את הציבור להכניס את הקופה לביתו.

בית ועד הכללי לצדקת רמבעה"ן

כולל חב"ד

בארץ הקודש ת"ו

נשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

ת. ד. 5108 טלפון 23797 חשבוננו בבנק הדואר 11895

ב"ה. חודש שבט תשכ"ג.

לאנ"ש ואוהדי חב"ד,

שלום וברכה!

זה עתה הושלמה עשייתן של קופות רמבעה"ן חדשות על שם כוללנו הק' כולל חב"ד. המצטיינות ביופין ונושאות עליהן תמונות קה"ק רבנו הגדול אדמו"ר הזקן נבג"מ זיע"א.

כל הרוצה להכניס את הקופה לביתו, יואל נא להודיע על כך ללשכת כוללנו ויקבלה ע"י הדואר.

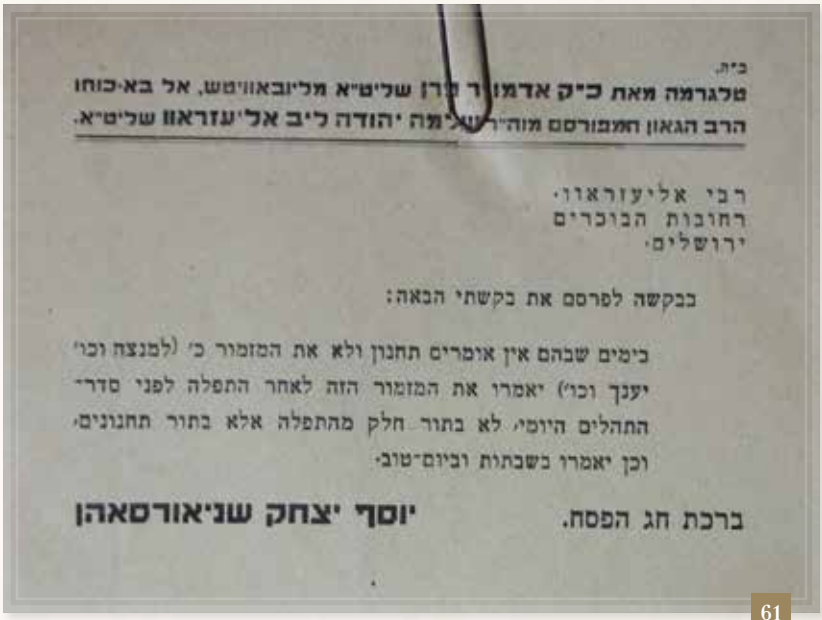
בברכה,

הנהלת כולל חב"ד

בעה"ק ירושלים ת"ו

מז

כולל חב"ד מודיע לציבור על תקנת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ להגיד את פרק כ' בתהלים אחר התפילה בימים שאין אומרים בהם תחנון.

בי"ת.

טלגרמה מאת כ"ק אדמו"ר מרן שליט"א מליובאוויטש, אל בא-כוחו הרב הגאון המפורסם מוה"ר ישראל יהודה ליב אלעזראוו שליט"א.

רבי אליעזראוו,
רחובות הבוכרים
ירושלים.

בבקשה לפרסם את בקשתי הבאה:

בימים שבהם אין אומרים תחנון ולא את המזמור כ' (למנצח וכו' יענך וכו') יאמרו את המזמור הזה לאחר התפלה לפני סדר-התהלים היומי, לא בתור חלק מהתפלה אלא בתור תחנונים, וכן יאמרו בשבתות וביום-טוב.

ברכת חג הפסח. **יוסף יצחק שניאורסאהן**

61

מח

מאחורי תמונה זו נכתב: "בית הכנסת אברהם אבינו ע"ה חברון". זהו בית הכנסת של הקהילה הספרדית מאות בשנים. בתקופת אדמו"ר האמצעי, עם התיישבות חסידי חב"ד בעיר, קיבלו מהיהודים הספרדים חדר בתוך מתחם בית הכנסת שנקרא "בית הכנסת של אברהם אבינו - אשכנזים". בית הכנסת נחרב במאורעות תרפ"ט. תמונה זו צולמה לפני המאורעות[24].

62

24. להרחבה ראה "תולדות חב"ד בארץ הקודש" ע' פה.

מט

גדולי חסידי חב"ד לאחר היציאה מרוסיה בתקופה בה שהו בפריז.

63

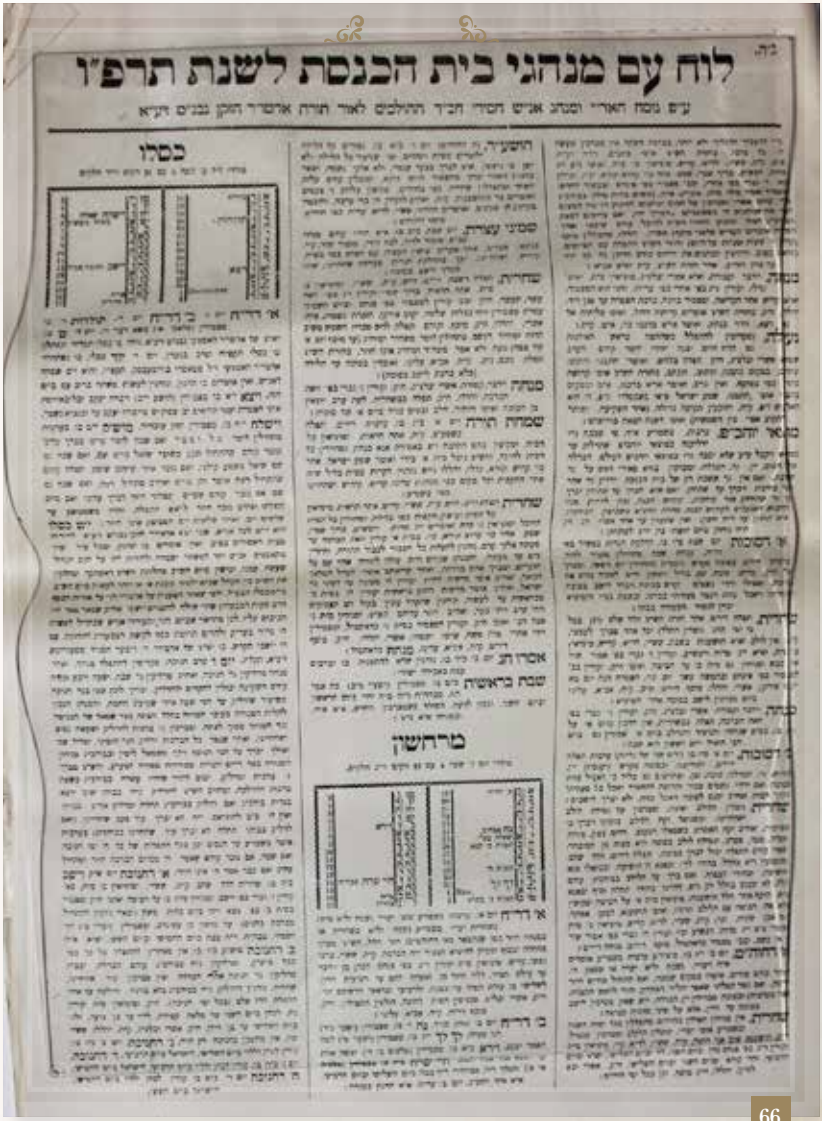
64

נ

מדי שנה בשנה מפרסם הכולל לוח שנה עם מנהגי חב"ד
לחסידי חב"ד. הנה לוח משנת תרפ"ו.

65

לוח עם מנהגי בית הכנסת לשנת תרפ"ו

עם נוסח האריז"ל ומנהג אנ"ש הסדר התפילות לאור תורת אחשדרפנן חסקן גבורים הקיא

כסלו

טבת

שבט

אדר ראשון

אדר שני

ניסן

אייר

סיון

תמוז

אב

אלול

תשרי

מרחשון

נא

התוועדות ח"י באלול לרגל מלאת מאתיים שנה ללידת אדמו"ר הזקן, בהשתתפות הגאון החסיד רבי מנחם מענדל קופרשטוק, מגדולי רבני חב"ד בדור הקודם שאף חתום כעד על כתובת הרבי, רבה של בני ברק הגאון החסיד רבי יעקב לנדא, והגה"ח הרב ר' שלמה יוסף זוין.

עצרת עם

באור ליום ב', ח"י באלול, יום מלאת מאתים שנה להולדתו של כ"ק רבנו הגדול, קדש הקדשים

מרן אדמו"ר הזקן נבג"מ זיע"א

בעל התניא והשו"ע

תתקים בביהכנ"ס חב"ד המרכזי בשבונת מאה־שערים

עצרת עם גדולה

בה ישאו דברים, הרבנים הגאונים המפורסמים וכו'

רבי מנחם מענדל קופרשטוק שליט"א

רבי יעקב לנדא שליט"א

ורבי שלמה יוסף זוין שליט"א

הפתיחה בשעה 8 בדיוק.

בני ירושלים מוזמנים לבא בהמוניהם.

הנהלת כולל חב"ד.

67

נב

באותה שנה, תש"ה, הכולל מכריז על עצרת תפילה בכותל המערבי לכבוד יום הולדת שני המאורות הגדולים.

יום תפלה

מטעם זקני חכמי ורבני אג"ש חב"ד בירושלים ובאה"ק ת"ו
אנו קוראים להתעוררות, בקשת רחמים ותפלה,
ביום ב', ח' אלול דנא,
בו הוסיפו שני המאורות הגדולים על שמי היהדות
במלאת מאתים שנה להולדתו של ענק-הדורות,
קדש הקדשים, כ"ק רבנו הגדול,
מרן אדמו"ר הזקן נבג"מ זיע"א
בעל התניא והשו"ע
ובהולדתו של קודש הקדשים
מרן הבעש"ט נבג"מ זיע"א
ובשעה 6 אחה"צ יתאספו ע"י שריד מחמדנו
כותל המערבי לתפלה בצבור
על שורידינו שבגולה ועל כל כנסת ישראל שבארץ
וישבבל התפוצות.
והי' ה' אלקינו עמנו כאשר היה עם אבותינו. וישוב לרחמנו ולגאלנו גאולת עולמים.
לאלתר לתשובה ולאלתר לגאולה שלמה. בביאת גו"צ בב"א.
הנהלת כולל חסידי חב"ד
בירושלים עיהות"ו

נג

הגאון החסיד רבי שלמה יוסף זוין זצ"ל, אשר נודע לתהלה בכל מרחבי העולם התורני בספרותו התורנית, שימש כאב"ד רבני חב"ד בארץ הקודש[25].

קיים קשרים ענפים של חסיד עם רבו עוד ברוסיה עם הרבי הריי"צ, ולאחר מכן עם ממלא מקומו הרבי נשיא דורנו. הסתלק ביום שלישי כ"א אדר א' תשל"ח בן צ"א שנים. הלוויתו נערכה למחרת. זוהי המודעה שהכריזה ברחובות ירושלים על הפטירה ועל מועד הלוויה. ומסיימים בטוב.

מוסדות חב"ד בירושלים

הרב רבי

שלמה יוסף זוין

זצ"ל

ראש בית הדין של רבני מסידי חב"ד באה"ק

ויו"ר הנהלות מוסדותיו

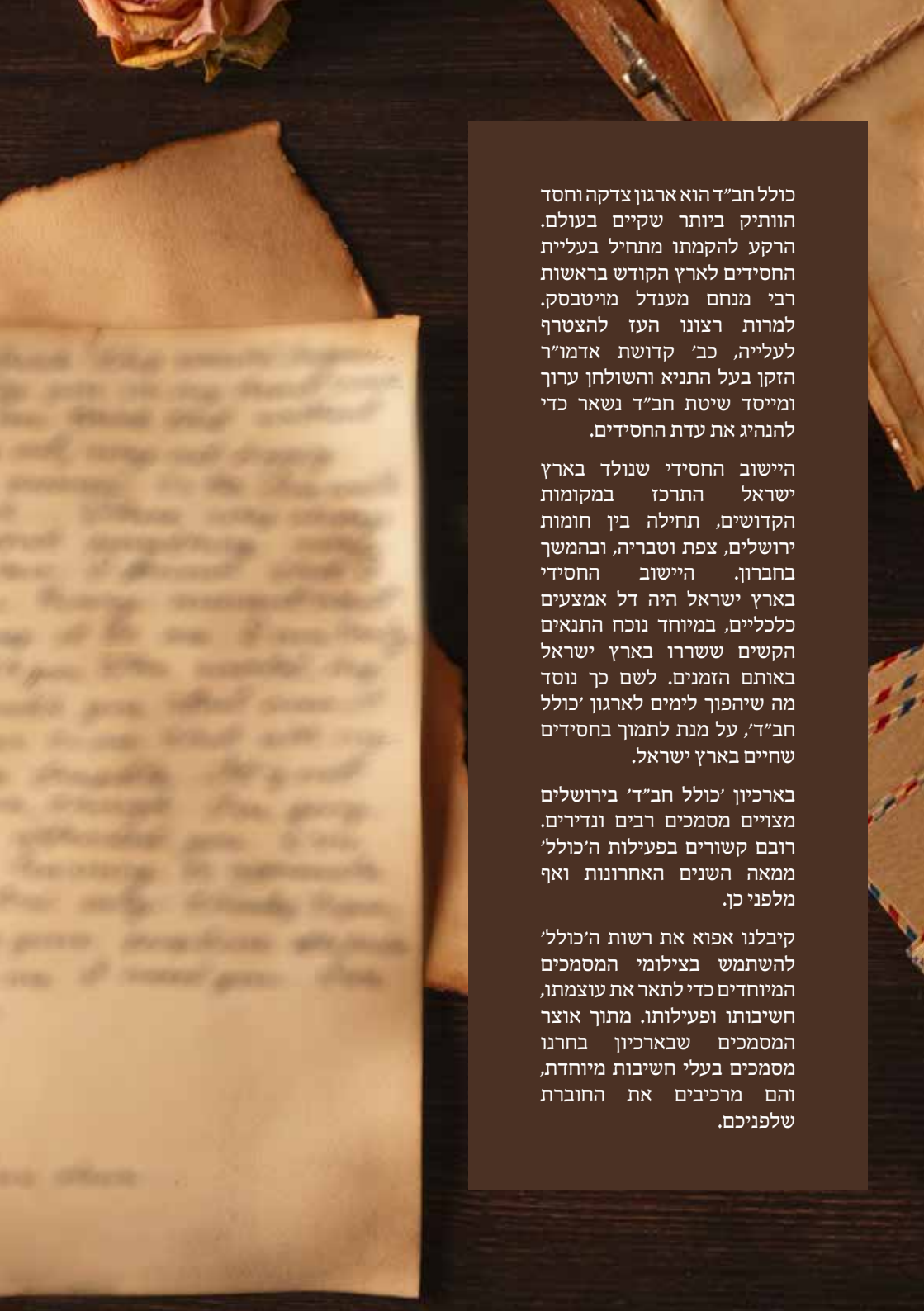
שנתבקש אמש לישיבה של מעלה

הלויתו תצא היום, יום שני, כ"א אדר ראשון בשעה 12

בצהרים, מביתו רחוב יונה 5 בדרכה להר המנוחות.

69

25. אודותיו ראה "שמן ששון מחבריך" כרך ב'.

כולל חב"ד הוא ארגון צדקה וחסד הוותיק ביותר שקיים בעולם. הרקע להקמתו מתחיל בעליית החסידים לארץ הקודש בראשות רבי מנחם מענדל מויטבסק. למרות רצונו העז להצטרף לעלייה, כב' קדושת אדמו"ר הזקן בעל התניא והשולחן ערוך ומייסד שיטת חב"ד נשאר כדי להנהיג את עדת החסידים.

היישוב החסידי שנולד בארץ ישראל התרכז במקומות הקדושים, תחילה בין חומות ירושלים, צפת וטבריה, ובהמשך בחברון. היישוב החסידי בארץ ישראל היה דל אמצעים כלכליים, במיוחד נוכח התנאים הקשים ששררו בארץ ישראל באותם הזמנים. לשם כך נוסד מה שיהפוך לימים לארגון 'כולל חב"ד', על מנת לתמוך בחסידים שחיים בארץ ישראל.

בארכיון 'כולל חב"ד' בירושלים מצויים מסמכים רבים ונדירים. רובם קשורים בפעילות ה'כולל' ממאה השנים האחרונות ואף מלפני כן.

קיבלנו אפוא את רשות ה'כולל' להשתמש בצילומי המסמכים המיוחדים כדי לתאר את עוצמתו, חשיבותו ופעילותו. מתוך אוצר המסמכים שבארכיון בחרנו מסמכים בעלי חשיבות מיוחדת, והם מרכיבים את החוברת שלפניכם.